Lei 2.50

PRINCIPIILE DE BAZĂ
ALE
POLITICII EXTERNE
A ROMÂNIEI

ȘEDINȚA COMUNĂ A COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R., A CONSILIULUI DE STAT ȘI A GUVERNULUI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

— 21 AUGUST 1968 —

SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

— 22 AUGUST 1968 —

Editura politică

PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE POLITICII EXTERNE A ROMÂNIEI

ȘEDINȚA COMUNĂ A COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R., A CONSILIULUI DE STAT ȘI A GUVERNULUI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

— 21 AUGUST 1968 —

SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

— 22 AUGUST 1968 —

EDITURA POLITICĂ — BUCUREȘTI, 1968

„Scînteia" nr. 7 802 din 22 august 1968
și nr. 7 803 din 23 august 1968

ȘEDINȚA COMUNĂ
A COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.,
A CONSILIULUI DE STAT
ȘI A GUVERNULUI
REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
— 21 AUGUST 1968 —

COMUNICAT

In ziua de 21 august a.c. a avut loc şedinţa comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat şi a Guvernului Republicii Socialiste România.

La şedinţă au luat parte, în afara membrilor Comitetului Central, ai Consiliului de Stat şi guvernului, primii-secretari ai comitetelor judeţene de partid, conducerile sindicatelor, U.T.C.-ului, organizaţiilor de femei şi altor organizaţii obşteşti şi de masă, redactori şefi din presa centrală, cadre cu munci de răspundere în organele de partid şi de stat.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a informat despre situaţia deosebit de gravă creată ca urmare a pătrunderii forţelor armate ale unor ţări socialiste în Republica Socialistă Cehoslovacă şi a expus Comitetului Central concluziile la care Prezidiul Permanent, Comitetul Executiv al C.C. al Partidului Comunist Român au ajuns, în legătură cu aceasta.

Comitetul Central, Consiliul de Stat şi Consiliul de Miniştri au exprimat în unanimitate profunda lor îngrijorare în legătură cu acest act, subliniind că el reprezintă o încălcare flagrantă a suveranităţii naţionale a unui stat socialist frăţesc, liber şi independent, a principiilor pe care se bazează relaţiile între ţările socialiste, a normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional. Nimic nu poate justifica săvîrşi-

rea acestui act, ocuparea militară a Cehoslovaciei socialiste. Amestecul în treburile interne ale partidului comunist și poporului cehoslovac, intervenția armată în Cehoslovacia reprezintă o grea lovitură dată unității sistemului mondial socialist, mișcării comuniste și muncitorești internaționale, prestigiului socialismului în întreaga lume, cauzei păcii. Partidul și guvernul, întregul nostru popor își exprimă convingerea că singura cale pentru lichidarea consecințelor grave create de intervenția armată în Cehoslovacia este retragerea grabnică a trupelor celor cinci țări, asigurarea condițiilor ca poporul cehoslovac să-și poată rezolva singur treburile interne, fără nici un amestec din afară. Partidul și guvernul, întregul popor își exprimă și cu acest prilej întreaga solidaritate cu poporul frate cehoslovac și cu Partidul Comunist din Cehoslovacia, convingerea că clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, partidul comunist, conducerea sa aleasă, organele constituționale de conducere ale statului vor rezolva cu succes toate problemele legate de mersul înainte al societății socialiste cehoslovace.

Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri au aprobat în unanimitate activitatea Prezidiului Permanent și a Comitetului Executiv ale Comitetului Central îndreptată spre promovarea în relațiile interstatale a principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității depline și respectului reciproc, de întărire pe această bază a unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste.

De asemenea au fost aprobate în unanimitate măsurile propuse de Prezidiul Permanent și Comitetul Executiv ale Comitetului Central al Partidului Comunist Român, pentru a asigura munca pașnică creatoare a poporului român, constructor al socialismului, independența și suveranitatea națională a patriei noastre.

S-a hotărît să se convoace mîine, 22 august, sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale.

CUVÎNTUL TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU LA ADUNAREA POPULAŢIEI DIN CAPITALĂ ÎN PIAŢA PALATULUI REPUBLICII

Dragi tovarăşi,
Cetăţeni ai ţării româneşti,

În aceste momente grele pentru poporul frate cehoslovac, pentru situaţia din Europa, doresc ca, în numele Comitetului Central, al Consiliului de Stat şi al guvernului să mă adresez dumneavoastră, exprimînd încrederea noastră deplină în hotărîrea poporului român de a asigura construcţia paşnică a socialismului în patria noastră. **(Aplauze puternice, urale).**

Pătrunderea trupelor celor cinci ţări socialiste în Cehoslovacia constituie o mare greşeală şi o primejdie gravă pentru pacea în Europa, pentru soarta socialismului în lume. Este de neconceput în lumea de astăzi, cînd popoarele se ridică la luptă pentru a-şi apăra independenţa naţională, pentru egalitatea în drepturi, ca un stat socialist, ca state socialiste să încalce libertatea şi independenţa altui stat. Nu există nici o justificare, nu poate fi acceptat nici un motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenţiei militare în treburile unui stat socialist frăţesc. **(Aplauze, urale puternice, prelungite).**

Delegaţia noastră de partid şi de stat, care a vizitat săptămîna trecută Cehoslovacia, s-a convins că poporul cehoslovac, Partidul Comunist din Cehoslovacia,

clasa muncitoare cehoslovacă, bătrîni, femei, tineri, în unanimitate, sprijină conducerea de partid și de stat în efortul pentru a îndrepta stările de lucruri negative moștenite din trecut, pentru a asigura triumful socialismului în această țară. **(Aplauze, urale prelungite).**

Problema alegerii căilor de construcție socialistă este o problemă a fiecărui partid, a fiecărui stat, a fiecărui popor. Nimeni nu se poate erija în sfătuitor, în îndrumător cu privire la felul în care trebuie construit socialismul în altă țară. Noi considerăm că pentru a așeza relațiile dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste pe baze cu adevărat marxist-leniniste trebuie, o dată pentru totdeauna, să se pună capăt amestecului în treburile altor state, altor partide. **(Aplauze puternice, urale prelungite).**

În cadrul măsurilor pe care Comitetul Central, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri au hotărît să le ia, se are în vedere să se supună Marii Adunări Naționale o Declarație care să precizeze modul cum înțelegem să clădim relațiile noastre cu țările socialiste, cu toate țările lumii pe baza respectului independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, dorința noastră de a așeza aceste relații pe o colaborare cu adevărat marxist-leninistă care să contribuie la triumful ideilor lui Marx, Engels și Lenin, la triumful comunismului, de a milita pentru restabilirea autorității și încrederii în ideile marxism-leninismului. **(Aplauze, urale puternice).**

Am hotărît ca începînd de astăzi să trecem la constituirea gărzilor patriotice înarmate, alcătuite din muncitori, țărani și intelectuali, apărătoare ale independenței patriei noastre socialiste. **(Aplauze însuflețite, urale).** Dorim ca poporul nostru să-și aibă unitățile sale înarmate pentru a-și apăra cuceririle revoluționare, pentru a-și asigura munca pașnică, independența și securitatea patriei socialiste. **(Aplauze, urale puternice, prelungite).**

Noi pornim în activitatea noastră de la răspunderea pe care o avem față de popor, față de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate. Noi cu toții, români, maghiari, germani, oameni de alte naționalități, avem același destin, aceleași năzuințe — făurirea comunismului în patria noastră — și sîntem hotărîți, într-o unitate deplină, să asigurăm înfăptuirea acestui ideal. **(Aplauze, urale prelungite).**

S-a spus că în Cehoslovacia există pericolul contrarevoluției ; se vor găsi poate mîine unii care să spună că și aci, în această adunare, se manifestă tendințe contrarevoluționare. Răspundem tuturor : întregul popor român nu va permite nimănui să încalce teritoriul patriei noastre. **(Aplauze furtunoase, urale îndelungi).** Uitați-vă, aici e întregul nostru Comitet Central, Consiliul de Stat, guvernul. Cu toții sîntem hotărîți să servim cu credință poporul în construcția socialismului, în apărarea cuceririlor revoluționare, a independenței sale. **(Aplauze, urale).** Sîntem aici mulți comuniști și antifasciști care am înfruntat închisorile, am stat în fața morții, dar nu am trădat interesele clasei muncitoare, ale poporului nostru. Fiți siguri tovarăși, fiți siguri cetățeni ai României că niciodată nu vom trăda patria noastră, nu vom trăda interesele poporului nostru. **(Aplauze, aclamații, urale).**

Avem încrederea că partidele comuniste și muncitorești vor ști să găsească căile pentru a face să se pună cît mai iute capăt acestui moment rușinos din

istoria mişcării revoluţionare. Avem convingerea că nu se va găsi nicăieri un comunist care să poată aproba această acţiune militară împotriva Cehoslovaciei, că toţi comuniştii îşi vor ridica glasul pentru promovarea libertăţii, pentru promovarea principiilor marxist-leniniste, pentru ca poporul cehoslovac, pentru ca orice popor să poată construi aşa cum doreşte societatea socialistă.

Noi sîntem hotărîţi să acţionăm cu toate forţele, cu toată răspunderea pentru a contribui la găsirea căilor în vederea rezolvării cît mai rapide a situaţiei create prin pătrunderea trupelor străine în Cehoslovacia, pentru ca poporul cehoslovac să-şi poată desfăşura activitatea în linişte. Sîntem ferm hotărîţi să acţionăm împreună cu celelalte ţări socialiste, cu celelalte partide comuniste şi muncitoreşti pentru a contribui la eliminarea divergenţelor, la întărirea unităţii ţărilor socialiste, a partidelor comuniste. Sîntem convinşi că aşa servim interesele poporului şi interesele socialismului în întreaga lume. **(Aplauze).**

Îi rugăm pe cetăţenii patriei noastre ca, avînd deplină încredere în conducerea partidului şi statului, în partidul nostru comunist, să dea dovadă de unitate deplină, să acţioneze calm şi cu fermitate. Fiecare, la locul lui de muncă, să-şi înzecească eforturile pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a societăţii noastre socialiste. Să fim gata, tovarăşi, să ne apărăm în orice moment patria socialistă, România. **(Aplauze, aclamaţii, urale prelungite).**

Mulţumesc tuturor cetăţenilor Capitalei pentru această manifestare caldă, tuturor locuitorilor patriei noastre pentru încrederea ce ne-o acordă, pentru atenţia cu care urmăriţi şi sprijiniţi politica partidului nostru. Vă dorim, tovarăşi, multă sănătate, succes în

activitatea pentru triumful socialismului în patria noastră. **(Aplauze, urale).** Vă rugăm, tovarăşi, să vă întoarceţi la activitatea dumneavoastră ; aveţi încredere că vă vom ţine la curent cu desfăşurarea evenimentelor.

La revedere, tovarăşi ! **(Aplauze prelungite, urale, minute în şir).**

SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

— 22 AUGUST 1968 —

CUVÎNTAREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU LA SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A MARII ADUNĂRI NAŢIONALE DIN 22 AUGUST 1968

Stimaţi tovarăşi deputaţi,

Marea Adunare Naţională se întruneşte într-un moment de deosebită gravitate în viaţa ţărilor socialiste, a statelor de pe continentul nostru. Convocată ca urmare a hotărîrii comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat şi a guvernului, luată în şedinţa plenară de ieri, Marea Adunare Naţională a Republicii Socialiste România este chemată să analizeze, într-un spirit de înaltă răspundere faţă de destinele naţiunii române, faţă de cauza socialismului şi păcii situaţia creată prin intervenţia militară în Cehoslovacia şi să-şi exprime poziţia principială faţă de problema relaţiilor dintre statele socialiste, dintre toate ţările lumii.

Întregul nostru partid, întregul popor român privesc intervenţia militară în Cehoslovacia socialistă cu o profundă îngrijorare. Noi considerăm aceasta ca o încălcare flagrantă a independenţei şi suveranităţii naţionale a Republicii Socialiste Cehoslovace, ca un amestec prin forţă în treburile poporului frate cehoslovac, ca un act în totală contradicţie cu normele fundamentale ale relaţiilor care trebuie să dom-

nească între țările socialiste și între partidele comuniste, cu înseși principiile general recunoscute ale dreptului internațional.

Trupele celor cinci țări socialiste au pătruns în Cehoslovacia fără a fi chemate de organele legale, constituționale, alese ale țării, sub pretextul apelului făcut de un anumit grup. Or, este un lucru unanim cunoscut și acceptat în întreaga viață internațională că relațiile între partide și state se desfășoară exclusiv între conducerile legale ale acestora și nu între grupuri sau persoane care nu reprezintă pe nimeni. **(Aplauze puternice).** A admite abandonarea acestor principii, introducerea practicii de a se invoca pentru o acțiune sau alta cererile unor grupuri izolate înseamnă a deschide calea arbitrarului, a facilita actele de intervenție în treburile altor partide sau state, inclusiv ocuparea militară a unor țări.

Pătrunderea trupelor străine pe teritoriul Cehoslovaciei a împiedicat munca pașnică a popoarelor ceh și slovac, activitatea guvernului, a președintelui republicii — comandantul suprem al armatei — a conducerii partidului comunist, a creat o situație deosebit de gravă în viața țării, paralizînd întreaga activitate economică și socială a națiunii cehoslovace. Poate fi considerat acesta un ajutor internaționalist, un act de apărare a poporului cehoslovac față de pericolul unei agresiuni imperialiste, un sprijin în întărirea orînduirii socialiste a acestei țări? Împotriva cui a fost îndreptată această intervenție militară? Împotriva organelor legale de conducere a partidului comunist și a statului cehoslovac. Oare aceste organe amenințau cauza socialismului în Cehoslovacia, independența și suveranitatea patriei lor? Oare faptul că poporul cehoslovac dorește să trăiască liber și independent, să fie suveran în țara sa, să întărească alianța și colaborarea cu țările socialiste reprezintă un pericol pentru cauza socialismului? De cînd principiile democrației socialiste, ale umanismului socialist, perfecționarea relațiilor socialiste — care constituie esența noii orînduiri — au devenit un pericol contrarevoluționar? Refuzăm să acceptăm o asemenea interpretare, o asemenea calificare dată eforturilor pentru perfecționarea socialismului. Tocmai înfăptuirea acestor principii dă forță și trăinicie societății socialiste, pun în evidență superioritatea ei față de orînduirea capitalistă; tocmai aceasta înseamnă înfăptuirea aspirațiilor maselor care au luptat pentru răsturnarea claselor exploatatoare de la putere, pentru o viață mai bună, mai demnă. **(Aplauze îndelungate).**

După părerea noastră, s-a săvîrșit o mare și tragică greșeală, care nu poate avea decît consecințe grele pentru soarta unității sistemului socialist și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru prestigiul și influența țărilor socialiste, pentru puterea de atracție a ideilor socialismului, pentru întărirea întregului front antiimperialist și a cauzei păcii în lume. Aprecierea noastră corespunde cu a numeroase alte partide comuniste și muncitorești, forțe progresiste și democratice, cercuri din cele mai largi ale opiniei publice mondiale, care au luat poziție de dezaprobare a acțiunii militare întreprinse împotriva Cehoslovaciei.

Dorim să subliniem, în spiritul unei înalte responsabilități, că nimic nu a îndreptățit și nici nu putea îndreptăți o asemenea măsură — de neconceput în lumea socialismului și care stîrnește o mare amărăciune în inima oricărui comunist cinstit. Delegația

română de partid și de stat care a vizitat recent Republica Socialistă Cehoslovacă a avut convorbiri cu tovarășii Alexander Dubcek, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, Ludvik Svoboda, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, Oldrich Cernik, președintele guvernului cehoslovac, Josef Smrkovsky, președintele Adunării Naționale Cehoslovace, cu alți conducători de partid și de stat, s-a întîlnit cu numeroși oameni ai muncii, locuitori ai orașului Praga. Ea s-a putut convinge încă o dată, la fața locului, că Partidul Comunist din Cehoslovacia, conducerea sa legitim aleasă, clasa muncitoare și întregul popor sînt ferm hotărîte să înfrîngă orice manifestare negativă, antisocialistă și să depășească greutățile temporare existente în viața socială a țării, să consolideze și să dezvolte cuceririle socialiste, să-și mențină alianțele politice și legăturile economice cu celelalte țări socialiste. Ne-am întors cu convingerea că soarta socialismului în Cehoslovacia frățească se află în mîini sigure. Cu atît mai mult orice încercare de justificare a intervenției armate este cu desăvîrșire lipsită de temei.

De la această înaltă tribună, în numele Partidului Comunist Român, al întregului popor român, adresez un cald mesaj de simpatie și solidaritate internaționalistă poporului frate cehoslovac, comuniștilor din Cehoslovacia și îmi exprim deplina încredere în capacitatea lor de a asigura mersul înainte al Cehoslovaciei pe calea socialismului și comunismului! **(Aplauze prelungite, puternice).**

Totodată, considerăm că nu este încă prea tîrziu de a se da dovadă de rațiune și de spirit de răspundere pentru cauza prieteniei între țările socialiste, încetîndu-se acțiunile militare împotriva Cehoslovaciei, creîndu-se condiții ca organele constituționale ale statului și organele de partid alese statutar să-și poată desfășura nestingherite activitatea. În acest scop este necesar ca toate problemele care privesc relațiile cu Cehoslovacia să fie rezolvate prin discuții și tratative cu conducerea de partid și de stat legală a țării. Aceasta este singura cale justă de ieșire din situația gravă ce s-a creat, singura cale corespunzătoare rațiunii politice și intereselor socialismului.

Partidul și guvernul țării noastre sînt hotărîte să militeze activ pentru a se ajunge la reglementarea crizei create în Cehoslovacia, pe baza respectării independenței și suveranității naționale a acestei țări, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne. Numai astfel se poate asigura normalizarea situației create, a relațiilor dintre țările socialiste. **(Aplauze).**

Poziția Comitetului Central al partidului nostru este împărtășită de întregul popor român, care și-a manifestat cu însuflețire, într-un fierbinte spirit patriotic, adeziunea deplină față de hotărîrile plenarei, încrederea și atașamentul față de partid, unitatea sa de nezdruncinat în jurul partidului și guvernului. **(Aplauze puternice, însuflețite).**

In cadrul însuflețitei manifestări a populației Capitalei, care a avut loc ieri în fața sediului Comitetului Central al partidului, în adunări ale activului de partid din județe, în telegramele trimise de colectivele de oameni ai muncii conducerii partidului și statului, în declarațiile făcute presei de nenumărați cetățeni, poporul nostru și-a exprimat într-o unanimitate deplină încrederea și sprijinul nețărmurit față de Comitetul Central al Partidului Comunist Român

și guvernul țării, hotărîrea de a înfăptui neabătut politica internă și externă a partidului și statului. **(Aplauze puternice).**

Avînd în vedere implicațiile multiple ale intervenției armate în Republica Socialistă Cehoslovacă și corespunzător hotărîrilor plenarei de ieri a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, considerăm necesar ca Marea Adunare Națională să ia în dezbatere și să adopte o declarație care să expună principiile după care ne călăuzim în activitatea internațională a statului nostru, normele fundamentale pe care înțelegem să clădim și să dezvoltăm relațiile României cu celelalte țări socialiste, cu toate țările lumii, modul în care vedem soluționarea crizei provocate de evenimentele din Cehoslovacia, măsurile necesare pentru asigurarea în continuare a muncii pașnice a poporului român, pentru apărarea cuceririlor sale revoluționare, a libertății, independenței și suveranității naționale, sacre, a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România ! **(Aplauze puternice, prelungite).**

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat citire proiectului de Declarație, după care a spus :

Îmi exprim convingerea că, dînd glas voinței unanime a poporului, pe care îl reprezentați, veți adopta în unanimitate această Declarație, veți milita cu toată energia și hotărîrea pentru traducerea în viață a acestor principii — care constituie trăsătura caracteristică a politicii externe a partidului și statului nostru socialist, pe deplin corespunzătoare intereselor vitale ale națiunii noastre socialiste, cauzei păcii în întreaga lume.

DECLARAȚIA
MARII ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA CU PRIVIRE LA PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE POLITICII EXTERNE A ROMÂNIEI

Marea Adunare Națională, întrunită în ședință extraordinară în ziua de 22 august 1968, consideră necesar, ca urmare a situației create prin pătrunderea forțelor armate a cinci state socialiste pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, să expună cu toată claritatea în fața întregului nostru popor, a opiniei publice internaționale, poziția principială a României în legătură cu relațiile dintre țările socialiste, dintre toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Întreaga politică externă a partidului și statului român este pătrunsă de grija și preocuparea plină de răspundere pentru cauza prieteniei și colaborării dintre statele socialiste, a unității sistemului socialist mondial, pentru găsirea căilor în vederea depășirii greutăților și neînțelegerilor create în relațiile dintre unele țări socialiste, pentru întărirea coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Activitatea desfășurată de țara noastră pe plan extern demonstrează cu prisosință că Partidul Comunist Român, guvernul Republicii Socialiste România sînt animate de un profund spirit internaționalist, că lor

le sînt scumpe relațiile de prietenie frățească cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele ce luptă împotriva imperialismului, pentru democrație și progres social, libertate și independență națională, pentru pace în lume.

Marea Adunare Națională, ca și întregul popor român, acordă o importanță deosebită dezvoltării colaborării tovărășești cu statele sistemului socialist. Colaborarea și cooperarea multilaterală economică, politică, științifică și culturală dintre țările C.A.E.R. — la care România ia parte activă — dintre toate statele socialiste permite accelerarea propășirii fiecărei țări în parte, întărirea forței și prestigiului în lume al întregului sistem socialist.

Condiția fundamentală a desfășurării cu succes a acestei colaborări, a întăririi alianței lor militare și politice, a consolidării unității și coeziunii lor, a lichidării divergențelor existente — condiție asupra căreia partidul și statul nostru s-au pronunțat și se pronunță cu consecvență — este așezarea relațiilor pe baza principiilor marxism-leninismului, ale internaționalismului proletar, pe baza respectării independenței și suveranității fiecărui stat, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, a avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești. Aceasta reprezintă cheia de boltă a unității țărilor socialiste, cerința cea mai imperioasă a întăririi sistemului socialist mondial, unul din factorii fundamentali de care depind mersul înainte al orînduirii socialiste și comuniste, înfăptuirea idealurilor popoarelor care și-au luat soarta în propriile mîini, a idealurilor de dreptate socială și națională ale tuturor popoarelor.

Este știut că aspirația majoră a popoarelor în epoca contemporană, aspirație care se afirmă cu forță de nestăvilit pe arena mondială, este cucerirea dreptului de a-și hotărî singure soarta, conform voinței și intereselor lor, fără amestec din afară, cucerirea și apărarea libertății și independenței naționale, consolidarea suveranității fiecărei națiuni. Acest ideal străbate ca un fir roșu lupta tuturor forțelor revoluționare, a maselor largi populare de pretutindeni, este un deziderat ce cîștigă tot mai mulți aderenți pe toate continentele, mobilizează și însuflețește cercurile cele mai largi ale opiniei publice mondiale.

În aceste condiții, îndatorirea supremă a țărilor socialiste este de a oferi un model convingător, viu, de realizare în viață a acestor idealuri, de materializare în practică a aspirațiilor popoarelor dornice să trăiască în pace și prietenie, în stimă și respect reciproc. Considerăm că misiunea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești este aceea de a se situa permanent în avangarda luptei revoluționare pentru libertate și independență națională, ca port-drapelul acestor idealuri arzătoare ale epocii noastre, de a mobiliza în această luptă toate popoarele, uriașul front antiimperialist mondial. Baza obiectivă a realizării acestui țel este comunitatea orînduirii sociale din țările socialiste, ideologia comună marxist-leninistă, interesele și idealurile supreme comune ale întregii mișcări comuniste și muncitorești.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România își exprimă convingerea că nimic nu poate dăuna mai mult prestigiului internațional al socialismului, autorității statelor socialiste pe arena mondială, influenței ideilor comunismului în lumea întreagă, decît încălcarea acestor principii în relațiile

dintre statele socialiste, folosirea metodelor, reprobabile, de amestec în treburile interne ale unei țări socialiste. Recurgerea la asemenea metode, condamnate de mult de mișcarea comunistă și muncitorească internațională și incriminate la timpul său de toate țările socialiste — și cu atît mai mult intervenția armată, ocuparea militară a teritoriului unui stat frățesc — aduce cel mai grav prejudiciu luptei forțelor revoluționare din toate țările pentru idealurile de libertate socială și națională, pentru triumful cauzei lui Marx, Engels și Lenin.

Numai organele alese ale partidului și statului poartă răspunderea asupra destinelor unei națiuni socialiste, pot hotărî cînd sînt și cînd nu sînt în pericol cauza socialismului și cuceririle revoluționare ale poporului, pot solicita sau nu ajutorul politic, militar sau de altă natură al celorlalte țări socialiste. A nesocoti aceste organe, a acționa în pofida voinței și peste capul lor, a aprecia situația dintr-o țară socialistă — și a acționa în consecință — pe baza informărilor unilaterale sau tendențioase făcute de anumite grupuri sau persoane, înseamnă a călca în picioare principiul sacru al suveranității unui popor socialist, al unui partid comunist frățesc aflat la conducerea țării, a crea o situație de arbitrar, deosebit de periculoasă pentru relațiile dintre țările socialiste, pentru cauza colaborării și prieteniei între popoare.

Întărirea prieteniei și colaborării între partidele și popoarele noastre este strîns legată de asigurarea unei informări cît mai largi, corecte și obiective a opiniei publice din fiecare țară cu privire la stările de lucruri din alte partide sau țări socialiste. Numai pe această bază popoarele pot cunoaște realitățile din celelalte țări socialiste, numai pe această cale se poate contribui cu adevărat la dezvoltarea prieteniei și colaborării între țările socialiste, între partidele comuniste și muncitorești.

Realitatea politică, viața au demonstrat că unica modalitate rațională și eficientă de soluționare a divergențelor, a deosebirilor de păreri ivite între țări socialiste, este discuția tovărășească, bazată pe respect și încredere reciprocă, între conducerile partidelor și statelor respective, găsirea prin eforturi răbdătoare, perseverente, sincere, a unor soluții reciproc acceptabile care să elimine neînțelegerile dintre partide, să asigure relații de colaborare tovărășească, internaționalistă între țările socialiste. Ne pronunțăm cu hotărîre împotriva practicii etichetărilor aplicate unor partide sau țări socialiste frățești pe baza unor informări culese din afară și peste capul conducerilor de partid și de stat. Această practică nu poate decît să otrăvească raporturile și să împiedice colaborarea frățească între partidele și țările socialiste. De aceea, trebuie să acționăm pentru a înlătura cu desăvîrșire și pentru totdeauna asemenea practici. Ele sînt străine principiilor pe care se bazează relațiile dintre partidele și țările noastre, străine spiritului marxism-leninismului ; a le admite în continuare în viața, în activitatea partidelor înseamnă a tolera încălcarea principiilor marxism-leninismului. Partidul nostru este ferm hotărît să facă totul pentru a contribui la intronarea în viața sistemului mondial socialist, a mișcării comuniste și muncitorești a principiilor comunismului — ale marxism-leninismului, așa cum a fost conceput de Marx și Lenin, ale ideologiei noastre atotbiruitoare, care asigură perspectiva înfloririi multilaterale a tuturor națiunilor.

Totodată, considerăm că în nici un caz deosebirile de vederi — care pot surveni între țările socialiste în legătură cu interpretarea uneia sau alteia dintre problemele construcției socialismului, mișcării comuniste și situației internaționale — nu trebuie să aibă repercusiuni pe planul relațiilor interstatale, să ducă la presiuni economice, politice sau de orice altă natură.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România, partidul și guvernul, întregul popor român declară că sînt ferm hotărîte să acționeze în raporturile de colaborare și prietenie cu țările socialiste exclusiv pe baza principiilor internaționalismului socialist, militînd cu fermitate pentru respectarea dreptului intangibil al fiecărui popor de a-și hotărî singur propriile destine, de a-și alege formele concrete de edificare a socialismului. Este de competența exclusivă a fiecărui partid comunist sau stat socialist de a stabili metodele practice de construire a societății socialiste, politica internă și externă a țării, aplicînd în mod creator învățăturile generale ale marxism-leninismului la situația concretă din țara respectivă. Aceasta nu poate și nu trebuie să fie obiect de dispută sau de ingerințe în treburile interne ale unui stat socialist.

România își afirmă loialitatea deplină față de alianțele sale politice și militare cu țările socialiste frățești, hotărîrea fermă de a le respecta întocmai, văzînd în aceasta o chezășie a apărării fiecărui stat socialist în fața unei agresiuni imperialiste, a întăririi forței de apărare a întregului sistem socialist, a apărării păcii în lume. Marea Adunare Națională exprimă dorința poporului român de a dezvolta relațiile de prietenie tovărășească cu popoarele Uniunii Sovietice, de care sîntem legați prin vechi tradiții de amiciție și bună vecinătate, prin raporturi de solidaritate internaționalistă, de a extinde și întări alianța și prietenia trainică cu celelalte țări socialiste vecine, Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria, cu Cehoslovacia, Polonia, Republica Democrată Germană — primul stat socialist al muncitorilor și țăranilor din Germania —, cu Albania, cu statele socialiste din Asia, Republica Populară Chineză, R. D. Vietnam, R.P.D. Coreeană, Mongolia, cu primul stat socialist de pe continentul american, Cuba. Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adresează Sovietului Suprem al U.R.S.S., parlamentelor din celelalte țări frățești, guvernelor și partidelor comuniste din toate țările socialiste frățești un apel solemn de a face totul pentru promovarea fermă a principiilor internaționaliste în relațiile din sînul sistemului socialist, de a nu permite nici un fel de încălcare a acestor principii, nici un fel de știrbire a libertății, independenței și suveranității naționale a vreunui popor. Prin aceasta ne dovedim la înălțimea încrederii popoarelor, la înălțimea încrederii și așteptărilor întregii omeniri.

Desfășurarea vieții internaționale scoate în relief pericolul deosebit pe care îl reprezintă pentru cuceririle revoluționare, progresiste ale popoarelor activitatea imperialismului contemporan care înfăptuiește o politică agresivă, de încordare, pune la cale comploturi și lovituri de stat, atentează la independența popoarelor, încurajează forțele militariste, creează și menține focare de război în lume. În aceste condiții asigurarea capacității de apărare a țărilor socialiste, lupta lor unită constituie o datorie sacră a partidelor comuniste și muncitorești din aceste țări, a guvernelor și organelor supreme ale statului, o îndatorire de supremă responsabilitate față de propriul

popor, față de clasa muncitoare și forțele păcii din întreaga lume.

Corespunzător acestor scopuri și ca urmare a creării blocului agresiv N.A.T.O., a fost creată Organizația Tratatului de la Varșovia din care România face parte încă de la constituirea organizației. În mod neabătut țara noastră și-a îndeplinit și își îndeplinește îndatoririle ce-i revin ca membră a Tratatului, îngrijindu-se neobosit de întărirea capacității sale de apărare, a forțelor sale armate care străjuiesc liniștea și securitatea patriei, dezvoltînd colaborarea militară cu forțele armate ale celorlalte țări socialiste participante la Tratat. Considerăm că atîta timp cît va exista blocul N.A.T.O. este necesară și menținerea Organizației Tratatului de la Varșovia.

În același timp, România subliniază cu toată fermitatea că Tratatul de la Varșovia a fost creat exclusiv ca instrument de apărare a țărilor socialiste împotriva unei agresiuni din afară, a unui atac imperialist. Aceasta a fost, este și va fi unica rațiune a existenței sale. Sub nici un motiv, în nici un caz și în nici o formă Organizația Tratatului de la Varșovia nu poate fi folosită sau invocată pentru acțiuni militare împotriva vreunei țări socialiste.

Tratatul de la Varșovia poate fi conceput numai ca o organizație a unor state socialiste egale în drepturi. De aceea orice act întreprins în numele Tratatului, orice acțiune militară înfăptuită sub egida sa trebuie să fie rezultatul consultărilor și al hotărîrii comune, unanime, a tuturor statelor membre — așa cum prevede însuși Tratatul. Măsurile care contravin acestor norme nu pot angaja în nici un fel Tratatul de la Varșovia ca organizație, toate statele membre ale acesteia.

În spiritul Tratatului de la Varșovia țările participante au datoria de a se ajuta reciproc în cazul unei agresiuni imperialiste. În conformitate cu principiile democrației, ale normelor constituționale și cu însăși prevederile Tratatului, cererea de ajutor militar sau hotărîrea de a participa la acțiuni militare comune sînt de resortul exclusiv al organelor legale ale statului respectiv. Acestea, și numai ele, sînt în măsură să ia hotărîri în probleme de asemenea însemnătate majoră.

Are o uriașă importanță în viața țărilor socialiste realizarea principiilor diplomației preconizate de Lenin — o diplomație deschisă, profund democratică și populară, emanație a voinței și intereselor întregii națiuni. Un popor liber și stăpîn pe soarta sa are dreptul să fie informat, să cunoască întreaga activitate internațională a statului, toate obligațiile derivate din tratatele și pactele politice și militare în care este angajată țara respectivă.

Marea Adunare Națională consideră că tratatele care leagă România de alte țări trebuie să fie în mod obligatoriu aprobate de forul suprem al statului, ca toate îndatoririle poporului nostru privind colaborarea și cooperarea militară cu celelalte țări, orice clauze privind staționarea unor trupe aliate pe teritoriul său să fie exclusiv rezultatul hotărîrii exprese a parlamentului, organul suprem al puterii de stat a națiunii noastre socialiste. Aceasta este deosebit de necesar pentru a asigura ca toate angajamentele țării să fie emanația voinței suverane a poporului, a întregii națiuni, pentru ca poporul să poată acționa ca un tot unit în vederea înfăptuirii lor.

Marea Adunare Națională reafirmă poziția cunoscută a României de a-și dezvolta relațiile cu toate ță-

rile, indiferent de orînduirea socială, pe baza principiilor independenței, suveranității, egalității, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. Numai respectarea acestor principii, care constituie norme fundamentale ale dreptului internațional, poate asigura afirmarea spiritului de legalitate și justiție în raporturile dintre state, poate asigura dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și decide singur soarta. Promovarea lor consecventă, înrădăcinarea lor trainică în viața internațională este o cerință de însemnătate hotărîtoare pentru dezvoltarea unor raporturi de încredere între state, pentru apropierea între popoare și întărirea prieteniei lor, pentru dezvoltarea colaborării și consolidarea păcii în lume.

Marea Adunare Națională dă o înaltă apreciere activității desfășurate de guvernul român pentru dezvoltarea relațiilor pe toate planurile cu statele de pe continentul nostru, pentru înfăptuirea securității europene și consideră că trebuie intensificate eforturile pentru așezarea raporturilor dintre toate națiunile Europei pe baze noi, pentru buna colaborare în toate domeniile, a tuturor popoarelor continentului, corespunzător intereselor păcii în întreaga lume.

Adresăm cu acest prilej parlamentelor, organelor supreme de conducere, guvernelor tuturor țărilor mari sau mici, care poartă răspunderea destinelor națiunilor lor și a păcii, apelul de a dezvolta cooperarea internațională, de a acționa neobosit pentru micșorarea încordării, pentru înlăturarea surselor de suspiciune din relațiile între state, pentru afirmarea spiritului de colaborare și respect reciproc în viața internațională, pentru statornicirea unui climat trainic de pace în întreaga lume.

Acționînd în acest spirit ne îndeplinim una din obligațiile primordiale în fața popoarelor noastre, în fața viitorului întregii lumi.

România consideră că trebuie militat cu hotărîre pentru a se ajunge la dezarmarea generală și, în primul rînd, pentru a se înfăptui în cel mai scurt timp eliminarea armelor atomice care constituie un pericol pentru însăși existența omenirii. Aceste arme trebuie să fie scoase în afara legii, pentru ca popoarele să trăiască fără teama pericolului unui război termonuclear. Trebuie să facem totul pentru a realiza acest deziderat al omenirii.

România participă activ la întreaga activitate a Organizației Națiunilor Unite îndreptată spre destindere, spre asigurarea păcii și securității în lume, acordă o deosebită atenție înfăptuirii principiilor înscrise în Carta acestei organizații.

Marea Adunare Națională consideră că trebuie realizată universalitatea Organizației Națiunilor Unite pentru ca toate statele lumii să-și poată aduce contribuția activă, în cadrul acestei organizații, la însănătoșirea vieții internaționale. Conform principiilor Cartei O.N.U. și țelurilor sale, această organizație are datoria de a lua măsurile necesare atunci cînd independența și suveranitatea unui stat membru al organizației sînt încălcate, cînd o țară devine obiectul unei intervenții armate străine. Respectarea suveranității și independenței tuturor națiunilor lumii este o îndatorire internațională primordială.

Marea Adunare Națională își exprimă aprobarea deplină față de politica și activitatea externă internaționalistă desfășurată de Partidul Comunist Român și de guvernul țării noastre, față de eforturile lor neobosite pentru lichidarea încordării între țările so-

cialiste, între partidele comuniste și muncitorești, pentru întărirea unității țărilor socialiste și a partidelor comuniste frățești. Marea Adunare Națională aprobă întru totul concluziile ședinței comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri ținută la 21 august anul acesta, precum și măsurile adoptate cu acest prilej în vederea creșterii aportului țării noastre la depășirea acestui moment greu prin care trec relațiile dintre țările socialiste. Marea Adunare Națională își exprimă dezaprobarea față de amestecul în treburile interne ale poporului cehoslovac, față de intervenția militară a celor cinci țări în Cehoslovacia. Ea își manifestă convingerea că sînt necesare eforturi noi și perseverente pentru soluționarea principială a crizei survenite ca urmare a intervenției militare împotriva poporului cehoslovac. Interesele supreme ale socialismului, ale păcii cer să se facă apel la rațiune, la înțelegere, la spirit tovărășesc. Încă nu este prea tîrziu pentru a face să triumfe principiile colaborării internaționaliste, pentru a se întreprinde măsuri menite să creeze premise soluționării judicioase a crizei intervenite în raporturile cu Cehoslovacia, pentru îmbunătățirea relațiilor între țările socialiste.

Singura cale pentru stingerea conflictului creat este retragerea neîntîrziată a tuturor trupelor străine de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, crearea condițiilor ca poporul frate cehoslovac, partidul și guvernul legal cehoslovac să-și poată rezolva treburile interne fără nici un amestec din afară. Este de o importanță vitală ca organele de partid statutare și organele de stat constituționale ale Cehoslovaciei să-și poată desfășura nestingherite

activitatea de conducere a vieții economice, politice și sociale, ca cu ele și numai cu ele să se discute despre modalitățile de soluționare a crizei actuale din Cehoslovacia. Marea Adunare Națională își exprimă încrederea deplină în capacitatea poporului frate cehoslovac, a partidului său comunist și a guvernului țării, a organelor alese în mod legal și constituțional de a rezolva cu succes problemele interne ale dezvoltării socialismului în Cehoslovacia, de a învinge greutățile care s-au creat, de a asigura mersul înainte al patriei lor pe calea socialismului și comunismului.

Marea Adunare Națională cheamă în aceste zile pe toți oamenii muncii, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor să-și înzecească eforturile pentru realizarea programului de dezvoltare multilaterală a țării elaborat de partid și guvern, pentru înfăptuirea mărețelor sarcini ale construcției socialismului, pentru dezvoltarea economiei, științei, culturii, artei, pentru realizarea politicii partidului de ridicare a nivelului de trai al maselor, de înflorire a națiunii noastre socialiste.

Marea Adunare Națională reafirmă voința fermă a partidului și guvernului, a forului suprem al țării de a face totul pentru ridicarea pe o treaptă superioară a operei de edificare a socialismului, punînd la baza întregii noastre vieți sociale principiile democratismului socialist, care asigură participarea activă a tuturor cetățenilor la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a țării, la rezolvarea treburilor statului, împlinirea multilaterală a personalității fiecăruia corespunzător principiilor umanismului socialist, valorificarea energiei, talentului și

capacității fiecărei persoane în folosul societății, al patriei socialiste.

Ne exprimăm convingerea că poporul nostru nu-și va precupeți eforturile pentru realizarea acestor sarcini, își va strînge și mai puternic rîndurile în jurul conducerii de partid și de stat, făcînd zid în apărarea cuceririlor noastre revoluționare, a independenței și suveranității patriei. Suveranitatea și independența națională sînt bunuri neprețuite, pe care poporul român, în frunte cu partidul comunist, le-a cucerit prin lupte și jertfe grele, la capătul unui drum istoric zbuciumat. Ele sînt cuceriri fundamentale ale orînduirii socialiste, la care oamenii muncii, întregul popor țin ca la propria lor viață, căci de ele depind însăși viața, însuși viitorul lor.

Tocmai de aceea politica promovată de partid și guvern este îmbrățișată cu încredere și atașament nețărmurit de toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate, de întreaga noastră națiune socialistă, este considerată de poporul român ca expresia fidelă a năzuințelor și aspirațiilor sale fundamentale, a intereselor supreme atît ale generațiilor de azi cît și ale celor de mîine ale patriei noastre. Înfăptuind neabătut această politică, poporul român își îndeplinește îndatorirea sfîntă față de patria noastră socialistă, precum și obligațiile sale internaționaliste de detașament activ al frontului revoluționar antiimperialist mondial, obligațiile față de cauza unității țărilor socialiste, a colaborării și prieteniei tuturor popoarelor, a păcii și securității în întreaga lume.

DEZBATERILE ASUPRA PROIECTULUI DE DECLARAȚIE A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

CUVÎNTUL DEPUTATULUI DUMITRU BALALIA

Am ascultat cu deosebită atenție proiectul de Declarație a Marii Adunări Naționale prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document de mare importanță, care arată principiile pe baza cărora noi înțelegem să dezvoltăm relațiile cu toate țările, să ne aducem contribuția la întărirea coeziunii țărilor socialiste. Consider că această declarație exprimă cu fidelitate politica consecventă a partidului și statului nostru, interesele vitale ale poporului nostru, ale generațiilor de azi și de miine, corespunde întru totul intereselor cauzei socialismului și păcii. De aceea, vă rog să-mi permiteți ca, de la această înaltă tribună, să exprim totala mea adeziune față de politica internă și externă a partidului nostru, față de declarația supusă astăzi dezbaterii și aprobării.

Principiile care stau la baza proiectului de Declarație a Marii Adunări Naționale și-au găsit o largă confirmare în activitatea depusă de statul nostru, în eforturile perseverente de a așeza relațiile de tip nou pe temelii solide. Partidul Comunist Român consideră că modul în care se desfășoară construcția noii

orinduiri în fiecare țară socialistă, succesele obținute, perfecționarea relațiilor sociale, adîncirea democrației, precum și felul în care sînt organizate raporturile cu alte țări au o mare importanță națională și internațională. Cu cît fiecare țară socialistă își dezvoltă economia, industria și agricultura, cu cît obține succese mai mari în ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului, cu cît adîncește democrația socialistă, cu atît se întărește sistemul mondial socialist în ansamblul său, crește forța de influențare a ideilor socialismului. Numai manifestîndu-se încredere în politica elaborată de un partid frățesc, respectîndu-se principiul neamestecului în treburile interne se pot asigura raporturi bazate pe stimă și încredere reciprocă. Orice ingerință din afară, presiunile de orice natură nu pot duce decît la adîncirea divergențelor, prejudiciază cauzei unității. Iată de ce după părerea partidului și statului nostru respectarea neabătută a principiilor independenței și suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărășești și avantajului reciproc formează legea de neclintit a raporturilor dintre statele socialiste.

Socialismul a devenit idealul de luptă a sute de milioane de oameni ai muncii de pe toate continentele pentru că el se întemeiază pe principiile de deplină echitate socială, pentru că — pentru prima oară în lume — această orînduire social-economică creează condiții în vederea dezvoltării libere și independente a popoarelor, pentru valorificarea superioară a resurselor naturale și afirmarea multilaterală a personalității omului.

Noi nu putem privi cu îngăduință ingerințele fără precedent în treburile interne ale unui stat suveran, încălcarea principiilor fundamentale care stau la baza relațiilor între state. Nici un fel de justificări și pretexte îmbrăcate în fraze despre pretinsa „îndeplinire a datoriei internaționaliste sfinte“ sau despre „marea grijă pentru apărarea și consolidarea cuceririlor revoluționare ale socialismului“ nu pot masca realitatea, nu pot absolvi de răspundere pe cei care au recurs la intervenția cu forța armată. Lumea și istoria ne judecă nu numai după principiile pe care le proclamăm, oricît de deschizătoare de drumuri ar fi asemenea principii, ci mai ales după felul cum acționăm pentru traducerea lor în viață, după mijloacele pe care le folosim. Dacă judecăm cinstit, acțiunea săvîrșită de cele cinci țări împotriva unui stat frățesc a dat ca însăși apă la moară imperialismului, propagandei burgheze.

Partidul și statul nostru și-au cîștigat un binemeritat prestigiu pentru felul cum militează — cu fermitate și înalt devotament — pentru mai buna cunoaștere reciprocă, pentru apropierea popoarelor din țările socialiste, pentru întărirea continuă a prieteniei dintre țări, pentru întărirea solidarității internaționale a comuniștilor, a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste.

Această politică se bucură de aprobarea unanimă a poporului român. Cetățenii din circumscripția pe care o reprezint, numeroși oameni ai muncii din județul Prahova m-au rugat să transmit Marii Adunări Naționale încrederea lor deplină în conducerea de partid și de stat, în justețea politicii noastre interne și internaționale, hotărîți fiind să nu precupețească nici un efort pentru dezvoltarea multilaterală a pa-

triei, pentru desăvîrşirea construcţiei socialiste. De asemenea, îngăduiţi-mi să transmit secretarului general al Comitetului Central al partidului, preşedintele Consiliului de Stat, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, din partea unuia dintre detaşamentele de frunte ale ţării în lupta pentru libertate şi progres, — detaşamentul petroliştilor, — din partea tuturor locuitorilor judeţului Prahova, cele mai calde mulţumiri pentru eforturile neabătute pe care le depune ca toate acţiunile partidului şi statului să corespundă pe deplin năzuinţelor poporului, cerinţelor înfloririi continue a naţiunii noastre socialiste.

Întregul nostru popor face zid în jurul Comitetului Central, este hotărît să apere independenţa şi suveranitatea ţării, cuceririle revoluţionare ale poporului.

Apreciez că principiile exprimate în proiectul de Declaraţie a Marii Adunări Naţionale corespund pe deplin intereselor poporului nostru, ale păcii şi progresului. Să facem totul, stimaţi deputaţi, ca politica marxist-leninistă a partidului şi statului nostru să fie transpusă în viaţă, convinşi că astfel servim măreaţa cauză a omenirii muncitoare — comunismul.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI TRAIAN IONAŞCU

Proiectul de Declaraţie ce-l discutăm proclamă principiile care trebuie să guverneze neabătut relaţiile dintre ţările socialiste, ca şi dintre toate statele din lume, respectarea independenţei şi suveranităţii

naţionale, deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile altuia şi avantajul reciproc.

Pătrunderea trupelor celor cinci state socialiste pe teritoriul cehoslovac constituie o deosebit de gravă încălcare a suveranităţii Republicii Socialiste Cehoslovace, deoarece suveranitatea constă în dreptul unui stat de a-şi soluţiona după propria apreciere, în chip liber, toate problemele de natură internă sau externă, fără a aduce atingere normelor dreptului internaţional.

Aşadar, alegerea căilor de construire a socialismului şi apoi a comunismului aparţine statului şi poporului cehoslovac, după cum această alegere aparţine oricărui stat, oricărui popor. Nici un stat nu se poate amesteca, spre a influenţa sau impune soluţii, în liberul exerciţiu al suveranităţii altui stat.

Acest principiu al neintervenţiei — interzicînd amestecul unuia sau mai multor state în soluţionarea unor probleme interne sau externe ale unui alt stat ori popor — condamnă, deci, intervenţia, tocmai pentru că aceasta este o încălcare a suveranităţii naţionale, a egalităţii suverane a statelor, a dreptului popoarelor de a-şi hotărî singure destinul lor.

În cuvîntarea pe care a rostit-o acum cîteva zile la festivitatea de la Academia Militară, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, amintind principiile care stau la temelia relaţiilor dintre statele socialiste, ca state libere, suverane, egale în drepturi şi fără puterea de a interveni unul în treburile altuia — a reamintit şi caracterul cooperării militare a ţărilor socialiste de a fi fost şi de a fi „îndreptată împotriva primejdiei agresiunii imperialiste din afară, pentru a zădărnici

orice atac din partea forţelor imperialismului la adresa suveranităţii şi integrităţii teritoriale a statelor socialiste".

Într-adevăr, principiile pe care se întemeiază Tratatul de la Varşovia — aşa cum se arată în preambulul şi în articolul 5 al acestui Tratat — sînt : respectarea reciprocă a independenţei şi suveranităţii statelor, neamestecul în treburile interne, apărarea integrităţii teritoriale. Iar, în art. 1 al aceluiaşi Tratat se stipulează expres că părţile contractante se obligă ca, în conformitate cu Carta Naţiunilor Unite, să se abţină, în relaţiile lor internaţionale, de la ameninţarea cu forţa sau folosirea ei şi să-şi rezolve litigiile lor internaţionale prin mijloace paşnice. Prin activitatea tuturor membrilor săi, Tratatul de la Varşovia trebuie să corespundă principiilor care guvernează relaţiile dintre ţările socialiste, să îndreptăţească menirea acestui tratat de a fi un pact de asistenţă mutuală cu caracter **defensiv**, ce funcţionează pe calea **consultărilor** şi a luării de măsuri **comune**, întemeiate pe consimţămîntul **tuturor** părţilor contractante, pe respectarea egalităţii suverane a statelor membre, a principiului neintervenţiei în treburile lor interne.

Acestea sînt cîteva din puternicele temeiuri de drept internaţional ale proiectului de Declaraţie supus dezbaterii noastre şi pe care am convingerea că îl vom adopta cu toată fermitatea, în scopul de a contribui la dezvoltarea unor relaţii prieteneşti, de colaborare frăţească între ţările socialiste, ca şi în scopul eliminării divergenţelor şi al întăririi unităţii ţărilor socialiste, a partidelor comuniste şi muncitoreşti.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ŞTEFAN TRIPŞA

Aş dori ca de la această înaltă tribună să exprim mîndria clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor pentru faptul că, în aceste clipe de cumpănă pentru cauza socialismului mondial, partidul şi statul nostru reafirmă cu toată claritatea principiile de neclintit, marxist-leniniste, pe care trebuie să se bazeze relaţiile dintre statele socialiste. Exprimînd această poziţie, partidul şi statul nostru îşi îndeplinesc o înaltă îndatorire internaţionalistă faţă de popoarele tuturor ţărilor socialiste, faţă de clasa muncitoare internaţională, faţă de partidele comuniste şi muncitoreşti.

Clasa muncitoare, clasa cea mai revoluţionară a societăţii, condusă de partidele comuniste, a ridicat steagul luptei de eliberare de sub jugul capitalismului, pentru a construi, acolo unde a cucerit puterea, o lume mai bună, în care să triumfe idealurile comunismului, drepturile popoarelor.

Încrederea în forţa morală şi politică a maselor, în capacitatea fiecărui partid comunist de a conduce poporul pe calea construirii noii orînduiri este o condiţie de bază a internaţionalismului. Internaţionalismul socialist nu se poate împăca cu nici un fel de amestec în treburile interne ale popoarelor şi partidelor, cu încălcarea suveranităţii şi independenţei.

Iată de ce acţiunea la care au trecut trupele străine pe teritoriul cehoslovac — acţiune care nu are nici un temei — înseamnă pentru sistemul socialist mondial, pentru mişcarea comunistă şi muncitorească internaţională, pentru popoarele care luptă spre a-şi cuceri sau consolida libertatea şi independenţa, pen-

tru întreaga omenire progresistă o lovitură grea, pe care imperialismul nu se va sfii s-o exploateze.

Amestecul în treburile interne, impunerea sub presiunea armelor a voinței unei țări și unui partid altei țări și partidului care o conduce nu pot fi apreciate de către orice muncitor conștient, de către orice comunist, altfel decît ca un act rușinos.

Ca forță conducătoare în statul nostru socialist, clasa muncitoare este purtătoarea cea mai fermă a aspirațiilor întregului popor. Ea aduce aportul cel mai însemnat la edificarea noii orînduiri. Fiecare realizare a poporului nostru condus de avangarda clasei muncitoare, Partidul Comunist Român, ne este scumpă ca lumina ochilor, noi am înfăptuit-o pentru că am devenit stăpîni ai acestei țări, am devenit cu adevărat poporul suveran, deplin suveran, întîiași dată în istoria României. Muncitori, țărani, intelectuali, poporul întreg, eliberat de exploatare, știe foarte bine că această suveranitate este garanția libertății și progresului. Cum am putea îngădui să fie știrbită sau încălcată ? Ar însemna să îngăduim știrbirea sau încălcarea uneia dintre cele mai mari cuceriri ale luptei noastre revoluționare.

Așa cum au știut să înfăptuiască revoluția socialistă, oamenii muncii din țara noastră, strîns uniți în jurul partidului, al Comitetului său Central, vor ști să apere fără șovăire patria socialistă, între hotarele căreia prind viață năzuințele noastre socialiste.

Aprob cu toată convingerea Declarația Marii Adunări Naționale. Noi, muncitorii, condamnăm încălcarea suveranității Cehoslovaciei socialiste și asigu-

răm clasa muncitoare cehoslovacă, partidul său comunist, popoarele Cehoslovaciei, de încrederea, sprijinul, solidaritatea noastră internaționalistă. Cerem retragerea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, respectarea dreptului inalienabil al popoarelor și partidului din țara frățească de a rezolva problemele interne ale dezvoltării socialiste fără nici un amestec din afară.

Sînt pe deplin de acord cu măsurile destinate apărării cuceririlor noastre revoluționare. Partidul Comunist și guvernul României, strîns legate de popor, au dovedit și de această dată cea mai înaltă răspundere față de cauza socialismului în lume, față de destinele țării, au dat cea mai desăvîrșită expresie voinței și aspirațiilor poporului.

Ca muncitor oțelar îmi exprim sentimentele de totală adeziune față de politica justă a partidului și dau o înaltă apreciere activității conducerii sale, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, care este un luptător neobosit pentru întărirea unității dintre partidele comuniste și muncitorești, pentru promovarea principiilor marxist-leniniste în relațiile dintre popoare și state.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI MIRON NICOLESCU

Principiile care călăuzesc relațiile internaționale ale României, expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu și cuprinse în Proiectul de Declarație al Marii

Adunări Naționale, exprimă imperative majore ale lumii contemporane. Atitudinea consecvent militantă față de aceste principii reprezintă contribuția țării noastre, a partidului nostru comunist, la procesul marilor prefaceri sociale pe care-l străbate în prezent omenirea.

Pentru normalizarea relațiilor internaționale și, în general a situației pe arena mondială, o însemnătate deosebită o are înlocuirea legii forței cu forța legii, cerință elementară a independenței și suveranității naționale. Independența unui stat presupune ca el să hotărască liber în toate problemele sale interne și externe, presupune respingerea oricărui amestec din afară. În lumina acestor cerințe, este de neconceput ca state socialiste să încalce prin forță drepturile unui alt stat socialist, să intervină cu brutalitate în treburile sale interne.

De aceea, vreau să aduc aici, de la această înaltă tribună, adeziunea totală a Academiei, a membrilor săi, a celor peste 2 000 de lucrători științifici din institutele sale, la acțiunile întreprinse cu promptitudine și hotărîre de partidul și guvernul țării, în legătură cu evenimentele grave ce se petrec în Cehoslovacia.

În momente ca acestea, în care judecata simplă ca și logica sînt incapabile să explice acțiunile nejustificate prin nimic a celor cinci țări socialiste, iar glasurile ce proclamau la Praga fidelitatea față de sistemul socialist și hotărîrea de a porni cinstit la construirea mai departe a societății socialiste în țara lor prin înlăturarea greșelilor trecutului, aceste glasuri au fost înăbușite de huruitul tancurilor și de bîzîitul avioanelor în vizită neașteptată și necerută.

Sîntem mîndri că partidul nostru în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, guvernul țării și întreaga conducere de stat dau dovadă de fermitate și de curaj în dezaprobarea acțiunii de intervenție armată a celor cinci state în Cehoslovacia, intervenție care constituie o mare primejdie pentru pacea în Europa și o gravă lovitură dată nobilelor idei ale socialismului.

Este foarte trist că trebuie să ne exprimăm aici protestul împotriva ocupării unei țări socialiste de către alte țări socialiste, la adăpostul unui pact care a fost încheiat cu scopul de a apăra țările socialiste împotriva unei agresiuni imperialiste.

Față de situația creată în Cehoslovacia, pentru apărarea cauzei socialismului și a păcii în lume, se impune retragerea imediată și necondiționată a trupelor străine. Popoarele Cehoslovaciei au dreptul suveran de a-și hotărî singure soarta, de a decide ele însele asupra măsurilor pe care le socotesc necesare pentru dezvoltarea socialismului în țara lor.

Nimeni pe lume nu poate să le silească să facă altfel decît le dictează interesele lor, lupta lor pentru socialism.

Tovarăși, sîntem chemați aici să punem sigiliul adeziunii poporului pe care îl reprezentăm pe declarația care va trebui să definească cu claritate poziția noastră față de natura relațiilor cu țările socialiste și principiile care să stea la baza acestor relații, să sublinieze protestul nostru hotărît, și tot atît de hotărîta noastră voință de a desfășura cu și mai mult elan munca de construcție a societății socialiste în țara noastră, pe căile pe care ni le-a indicat partidul de a apăra cu dîrzenie munca noastră, cuceririle noastre, ființa noastră națională.

Dați-mi voie să-mi exprim în încheiere dorința ca actul de aprobare a declarației să apară ca o comuniune solemnă a aleșilor poporului cu partidul și guvernul țării, un act de unire a întregii țări într-o singură voință, aceea de construire a societății socialiste într-un climat de demnitate umană, de libertate în alegerea căilor proprii, de încredere în forța noastră politică conducătoare, Partidul Comunist Român și Comitetul său Central, în frunte cu secretarul nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI VIOREL UIBARU

Declarația Marii Adunări Naționale cu privire la principiile de bază ale politicii externe a Republicii Socialiste România, aflată astăzi în dezbaterea noastră, reafirmă ideile care, de foarte multă vreme, s-au aflat neîntrerupt la baza politicii externe a partidului și statului nostru. Noi nu definim aici o politică nouă, ci cerem respectarea unor principii fără de care nu se poate vorbi de colaborarea, cooperarea și prietenia țărilor socialiste, principii pe care, cel puțin în vorbe, nimeni nu le contestă.

Cît privește faptele concrete, ele sînt, din nefericire, în aceste zile mai ales, în contradicție cu principiile. Într-o țară suverană, în Republica Socialistă Cehoslovacă, împotriva voinței poporului ei și a instituțiilor sale constituționale, împotriva voinței forței sale

conducătoare, Partidul Comunist din Cehoslovacia și Comitetul său Central, au intrat, nechemate și nedorite, trupe străine.

Mintea noastră nu poate înțelege și, mai ales, nu poate accepta ca cinci țări socialiste să intervină armat într-o altă țară socialistă și încă la adăpostul lozincilor despre apărarea socialismului, lozinci pe care le acoperă, în auzul omenirii întregi, uruitul șenilelor blindate. Nicăieri și niciodată în lume, baionetele n-au reușit să facă drum ideilor, dar, adeseori, au reușit să sape gropi pentru idei. Asta v-o spune un țăran care știe ce poate răbda și ce nu poate răbda pămîntul.

Noi toți, în țara aceasta, iubim și respectăm Cehoslovacia socialistă. Partidul nostru, conducerea partidului, guvernul țării, au sprijinit de la început procesele înnoitoare care se desfășurau acolo, din inițiativa partidului comunist și cu participarea reală, democratică și entuziastă a majorității absolute a cehilor și slovacilor.

Dacă am accepta intervenția în treburile interne ale țărilor socialiste, dacă dezbaterea problemelor între partide egale în drepturi și îndatoriri va fi înlocuită, fie și numai o singură dată, cu argumentul, compromis de cînd e lumea, al dreptului celui mai tare, nu ne vor ajunge toți anii vieții noastre pentru a restabili prestigiul știrbit al socialismului.

Dacă astăzi, aici, noi afirmăm răspicat, așa cum partidul și statul nostru au făcut-o mereu, dreptul popoarelor socialiste de a-și hotărî singure căile de dezvoltare, o facem pentru că este în interesul fundamental al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, al unității sale, să se pună capăt amestecului în treburile interne ale unei țări sau alteia. Cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu mulțimilor adu-

nate în fața Comitetului Central, trebuie, o dată pentru totdeauna, să restabilim încrederea în marxism-leninism.

Sînt pe de-a întregul de acord, și nu cred că ar putea exista în România socialistă un singur om de bună credință care să nu fie de acord, cu cele spuse la această tribună de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu Declarația care a fost supusă dezbaterii Marii noastre Adunări Naționale.

La baza relațiilor între țările socialiste, între partidele comuniste și muncitorești, la baza unității necesare a frontului socialist, antiimperialist, trebuie să fie, definitiv așezate, principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în afacerile interne, respectării dreptului fiecărui partid comunist de a conduce construcția socialismului pe căile, în formele și cu metodele specifice țării sale.

Dacă în aceste momente grele, tovarăși deputați și deputate, avem tot dreptul să ținem fruntea sus, aceasta se întîmplă pentru că partidul nostru, statul nostru au promovat și au militat consecvent pentru aceste principii, fierbinte îmbrățișate de clasa muncitoare, de intelectualitatea noastră, de țărănimea română.

Vreau să mulțumesc aici, ca deputat, tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducerii de partid și de stat, pentru clarviziunea și sinceritatea cu care au asigurat țara că și de acum încolo conducerea partidului și statului va apăra neclintit această linie politică profund marxist-leninistă și pe care o înțelege nu numai cu mintea, dar și cu inima fiecare cetățean al României socialiste. Și vreau, la rîndul meu, să transmit aici, în forul suprem al țării, asigurarea că bărbații și femeile pe care-i reprezint, români, maghiari și germani, sînt gata să apere, cu toate puterile lor, cuceririle revoluționare ale României socialiste, independența și suveranitatea României, dreptul României de a-și aduce propria sa contribuție la victoria socialismului și păcii.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CONSTANTIN DRAGAN

Sîntem chemați să dezbatem probleme de însemnătate excepțională nu numai pentru poporul român, dar și pentru întreaga societate socialistă.

Declarația prezentată în fața Marii Adunări Naționale exprimă cu o consecventă continuitate politica dusă neabătut de partidul nostru comunist, de guvernul țării pentru întărirea prieteniei și alianței frățești dintre țările socialiste, pentru consolidarea unității sistemului socialist mondial, pentru asigurarea coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Este reafirmată fără echivoc hotărîrea partidului și statului nostru de a milita și pe viitor pentru dezvoltarea colaborării cu toate țările socialiste, cu celelalte state, în interesul României, al sistemului socialist mondial, al cauzei socialismului și păcii.

Întreaga politică internațională a României, a Partidului Comunist Român, susținută cu entuziasm și fermitate de întregul nostru popor, este axată pe coordonatele principiilor independenței și suveranității na-

ționale, neamestecului în afacerile interne, egalității depline în drepturi, întrajutorării tovărășești. Decurgînd organic din învățătura marxist-leninistă, din însăși esența socialismului, aceste principii se bucură de o recunoaștere unanimă. Ele își dovedesc întreaga eficiență numai dacă în practica relațiilor reciproce sînt respectate cu fermitate de toate țările socialiste, de toate partidele comuniste și muncitorești.

Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale are loc într-un moment greu pentru poporul frate cehoslovac, pentru cauza păcii în Europa și în lume, pentru evoluția mișcării comuniste și muncitorești. Ocuparea militară a Cehoslovaciei — stat socialist, suveran și independent — de către trupele unor țări socialiste este un act incompatibil cu etica relațiilor dintre statele socialiste, cu normele dreptului internațional și constituie o grea lovitură pentru prestigiul socialismului, pentru cauza unității mișcării comuniste și muncitorești.

Poporul român, sindicatele, întreaga opinie publică din țara noastră dezaprobă acest act, cu nimic justificat, îndreptat împotriva unui popor care-și afirmă hotărîrea nestrămutată de a urma neabătut principiile socialismului.

În declarația dată publicității astăzi, Comitetul Executiv al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor afirmă din nou hotărîrea sindicatelor din țara noastră de a contribui la întărirea unității de monolit a poporului nostru în jurul partidului, al Comitetului său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, și de a dovedi, prin munca lor avîntată, că sînt gata să îndeplinească în mod exemplar sarcinile lor profesionale și, în același timp, de a face totul pentru a-și aduce din plin contribuția la apărarea suveranității și integrității patriei noastre socialiste. În numele celor aproape 5 milioane de membri ai săi, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România își însușește întru totul și sprijină fără rezerve conținutul Declarației prezentate astăzi în fața Marii Adunări Naționale.

Considerăm hotărîrea de a se trece la constituirea gărzilor formate din muncitori, țărani și intelectuali drept o măsură necesară și oportună care va da posibilitatea oamenilor muncii să-și aibă unitățile lor armate la locul de muncă, să poată contribui la nevoie la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru.

Animate de înalte principii ale internaționalismului socialist, sindicatele din România își exprimă solidaritatea frățească cu sindicatele din Cehoslovacia, cu clasa muncitoare, cu toți oamenii muncii din această țară socialistă frățească și au ferma convingere că se vor găsi căile cele mai corespunzătoare pentru rezolvarea situației grave care s-a creat.

Alături de partidul nostru comunist, de guvernul țării, cerem retragerea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Cehoslovaciei, asigurarea condițiilor pentru ca cei investiți de partid cu înalta lui încredere, precum și organele constituționale ale statului să-și poată îndeplini atribuțiile, pentru ca poporul cehoslovac să-și rezolve problemele interne singur, fără nici un amestec din afară. Avem deplină încredere în opțiunea socialistă nestrămutată a popoarelor Cehoslovaciei, în capacitatea Partidului Comunist

Cehoslovac de a conduce masele largi ale oamenilor muncii pe drumul dezvoltării și perfecționării continue a societății socialiste.

Exprimînd încă o dată deplina adeziune a Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România față de politica partidului și statului nostru, votez cu toată încrederea Declarația Marii Adunări Naționale, convins că aceasta servește intereselor fundamentale ale poporului român, independenței și suveranității statului nostru, cauzei socialismului și păcii în lume.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI KOVACS GYÖRGY

Intr-un moment de o deosebită însemnătate și răspundere istorică, Marea Adunare Națională dă o nouă și înaltă prețuire politicii externe a partidului și guvernului nostru, politică izvorîtă din ferma noastră hotărîre de a construi socialismul potrivit dorinței și aspirațiilor poporului, de a-l construi cu cît mai multă eficiență și de a ne aduce în același timp propria contribuție la întărirea sistemului mondial socialist, la triumful ideilor socialismului și comunismului în întreaga lume.

Sîntem convinși că pe această cale putem înainta cu pași hotărîți și siguri, obținînd rezultate trainice, numai atunci cînd fiecare țară respectă principiul independenței și suveranității naționale, cînd relațiile dintre țările socialiste se dezvoltă pe baza neamestecului în treburile interne și a încrederii reciproce tovărășești. Întregul nostru popor este unanim în convingerea că nimeni altul nu are competența și dreptul de a determina linia politică, formele și metodele construcției socialiste într-o țară sau alta, decît exclusiv partidul marxist-leninist din țara respectivă. Orice formă a imixtiunii în treburile interne ale vreunei țări socialiste nu poate decît să adîncească divergențele care au subminat unitatea mișcării comuniste internaționale, să aducă mari prejudicii mișcării muncitorești și să dea, totodată, apă la moară forțelor imperialiste. În mod consecvent partidul și guvernul nostru au susținut și susțin cu tărie că problemele divergente în relațiile dintre țările socialiste, respectiv dintre partidele comuniste și muncitorești, pot fi soluționate în mod rezonabil numai pe baza unor discuții bilaterale sau multilaterale, bazate pe încredere reciprocă și respect tovărășesc, dar nicidecum prin presiuni externe și cu atît mai puțin prin forța armată, metode care reprezintă grave încălcări ale independenței și suveranității popoarelor, ale egalității în drepturi.

Nimic nu poate justifica nici măcar ideea unei intervenții armate ale unor țări socialiste în treburile interne ale unei țări socialiste frățești, cum e cazul Cehoslovaciei. Comitetul Central al partidului nostru, Consiliul de Stat și guvernul țării au analizat situația deosebit de gravă creată în urma imixtiunii armate și Comunicatul dat publicității a precizat în modul cel mai clar și fără echivoc punctul nostru de vedere, profund principial, izvorît din adînca dorință de a ne aduce contribuția la cauza unității și solidarității internaționaliste a tuturor țărilor socialiste.

Noi ne situăm pe poziția că în relațiile dintre țările socialiste trebuie să se afirme și să se restabilească normele leniniste ale principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și respectului reciproc. În rîndurile poporului a stîrnit un ecou profund cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la impresionantul miting al oamenilor muncii din Capitală.

Toți comuniștii, toți cetățenii patriei noastre s-au identificat cu principiile expuse de tovarășul Ceaușescu, aprobînd cu deplină convingere măsurile adoptate de Comitetul Central al partidului, Consiliul de Stat și guvernul țării.

Putem spune, tovarăși, că poporul nostru — români, maghiari, germani și alte naționalități — dă dovadă de unitate și coeziune indestructibile în aceste clipe grele. El își strînge și mai mult rîndurile în jurul conducerii de partid și de stat, pentru a asigura cu cea mai mare fermitate condițiile necesare construcției socialismului în patria noastră dragă, apărînd independența și suveranitatea țării, dreptul său sacru de a hotărî de sine stătător în toate problemele politicii interne și externe.

Voi vota proiectul de Declarație cu deplina convingere că prin aceasta voi da curs dorinței tuturor cetățenilor din circumscripția mea electorală de a vedea exprimate într-un document al acestui înalt for al țării sentimentele de adîncă solidaritate ale poporului nostru cu mult încercatul popor cehoslovac și de a se preciza în mod categoric modul cum înțelegem să clădim relațiile noastre cu țările socialiste, dorința noastră de a așeza aceste relații pe baza unei colaborări cu adevărat internaționaliste, marxist-leniniste, care să slujească intereselor unității sistemului socialist, mișcării comuniste și muncitorești internaționale, prestigiului socialismului în întreaga lume și cauzei păcii.

Voi vota din toată inima pentru adoptarea acestei declarații, adînc convins că ea se va bucura de adeziunea întregii populații a țării, indiferent de naționalitate și că pentru aplicarea principiilor de bază ale politicii partidului nostru vor milita în continuare cu însuflețire toți oamenii muncii — români, maghiari, germani, pentru binele și înflorirea patriei noastre comune — România socialistă — pentru triumful cauzei socialismului și comunismului în lumea întreagă.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI EMIL ONIGA

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu și Declarația Marii Adunări Naționale subliniază încă o dată, cu deosebită tărie, principiile fundamentale ale politicii externe promovate de Partidul Comunist Român, de guvernul țării noastre.

Poporul nostru, care a luptat din greu în decursul veacurilor pentru independența și suveranitatea sa națională, consideră dreptul fiecărei națiuni de a fi deplin stăpîn pe propriul său destin un drept sfînt, inalienabil. Istoria a demonstrat că încălcarea acestui drept, oriunde și sub orice formă, nu poate să aibă

altă urmare decît înrăutățirea raporturilor între popoare, a relațiilor internaționale, primejduirea păcii generale.

Pentru socialism, respectarea independenței naționale a fiecărui stat socialist este criteriul esențial ce decurge în mod organic din însăși esența noii orînduiri, a principiilor internaționalismului socialist. In acest spirit au acționat și acționează partidul și guvernul țării noastre în relațiile cu țările socialiste, în activitatea neobosită pe care o desfășoară pentru întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești.

Muncitorii, inginerii și tehnicienii Uzinei „Tractorul" din Brașov au aprobat și aprobă cu însuflețire politica externă marxist-leninistă a partidului și guvernului. Împreună cu întregul popor ei își exprimă încrederea deplină în capacitatea clasei muncitoare din Cehoslovacia, a popoarelor din Cehoslovacia, a partidului lor comunist, de a rezolva problemele ce le stau în față pentru asigurarea triumfului socialismului în țara lor.

Nu se poate să nu te gîndești ce s-a întîmplat în Cehoslovacia în timp de două săptămîni. Doar la Bratislava, la începutul acestei luni, conducerile celor cinci țări care acum au ocupat Cehoslovacia s-au așezat la aceeași masă cu conducătorii Cehoslovaciei, au discutat și au semnat o declarație comună. Acum, această conducere nu-și poate exercita atribuțiile cu care a fost investită de popor, de partid, se află în pericol de a fi înlăturată complet cu forța.

Evenimentele din aceste zile demonstrează încă o dată că pentru a evita asemenea acte, pentru a statornici relații care să poată promova cu adevărat solidaritatea internațională este necesar să se renunțe o

dată pentru totdeauna la orice formă de amestec în treburile interne ale altor țări, să se promoveze consecvent respectul și încrederea reciprocă, deplina egalitate în drepturi.

Aceste cerințe sînt magistral exprimate în Declarația Marii Adunări Naționale, față de care îmi exprim deplina adeziune. Voi vota acest document cu toată convingerea, în numele cetățenilor circumscripției electorale pe care o reprezint, în numele colectivului de muncă al Uzinei „Tractorul", în numele tuturor locuitorilor români, maghiari, germani, tineri și vîrstnici, bărbați și femei din județul Brașov. Acest vot exprimă, stimați tovarăși, voința lor, pornită din adîncul inimii care, alături de întregul nostru popor, se unește și mai strîns în jurul Partidului Comunist Român, a Comitetului său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

De la această înaltă tribună vă asigur că fiecare muncitor al uzinei noastre, fiecare cetățean al județului nostru este hotărît să-și înzecească eforturile pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a societății noastre socialiste. Prin munca noastră sîntem hotărîți să întărim puterea de apărare a patriei socialiste, să sprijinim politica sa externă îndreptată spre apărarea ideilor nobile ale socialismului și păcii.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ION ILIESCU

Lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale se desfășoară într-un moment de o deosebită gravitate pentru soarta socialismului și păcii în lume.

Omenirea a fost pusă în fața unor fapte grave, care au stîrnit pe bună dreptate consternare și dezaprobare. Împotriva voinței guvernului său legal, a Adunării Naționale, a conducerii de partid, a poporului său — Cehoslovacia socialistă a fost ocupată de forțele militare a cinci state socialiste. Așa cum se subliniază în declarația Comitetului orășenesc de partid din Praga adresată partidelor comuniste și muncitorești din întreaga lume — „pentru prima oară în istoria mișcării comuniste internaționale, armate aliate au comis o agresiune împotriva unui stat condus de partidul comunist".

Împărtășesc întru totul aprecierea conducerii partidului nostru — exprimată de tovarășul Nicolae Ceaușescu — că nimic nu poate justifica intervenția armată din partea unor state socialiste în treburile interne ale altei țări, încălcarea suveranității și independenței sale naționale, nerespectarea dreptului legitim al poporului de a hotărî de sine stătător asupra destinelor sale. În zilele noastre — cînd ideile de libertate, independență și suveranitate națională au devenit stindardul de luptă a zeci de popoare, aspirația lor supremă — este inadmisibilă încălcarea suveranității unei țări socialiste de către alte state socialiste.

Nici o încercare de a motiva ocuparea militară a Cehoslovaciei nu poate fi acceptată. Aceasta nu este numai în contradicție flagrantă cu principiile socialismului, ale marxism-leninismului, ale internaționalismului socialist, ale relațiilor dintre state socialiste și partide comuniste, dar constituie o gravă violare a normelor elementare ale dreptului internațional. Cei

ce au inițiat și săvîrșit această intervenție armată și-au încărcat conștiința cu o grea vină în fața propriilor popoare, a destinelor socialismului și umanității. Intervenția militară împotriva Cehoslovaciei este un act irațional, care aduce pentru vreme îndelungată grave prejudicii socialismului, prestigiului său în lume, mișcării comuniste și democratice internaționale, frontului larg al forțelor antiimperialiste. Ea va lăsa o rană adîncă în conștiința omenirii, a forțelor revoluționare din întreaga lume.

Vreau să exprim totala adeziune la acțiunea promptă a conducerii noastre de partid și de stat, la expunerea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la textul proiectului de Declarație a Marii Adunări Naționale, care dau glas, cu hotărîre și claritate, poziției țării, a întregului nostru popor. Se impune de urgență ca cele cinci state socialiste să dea ascultare cererii legitime a poporului cehoslovac, a conducerii sale — cerere susținută de un număr tot mai mare de partide comuniste, de state, de opinia publică internațională — de a fi imediat retrase din Cehoslovacia trupele de ocupație, de a da posibilitate poporului cehoslovac, conducerii sale de partid, organelor constituționale de stat să se ocupe în liniște de rezolvarea propriilor probleme.

Conștiința ne este dominată de o profundă emoție, de sentimente de indignare și protest. Întregul nostru popor înțelege însă pe deplin ideea subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu că în aceste momente deosebit de grele sînt necesare mai mult ca oricînd manifestarea unui înalt simț de răspundere patriotică și vigilență, luciditate și stăpînire de sine, întărirea unității depline a întregului popor în jurul partidului, a conducerii sale. Este un fapt de o deosebită

semnificație că forul nostru suprem de stat reafirmă în aceste momente, cu claritate și fermitate, principiile pentru care militează neabătut partidul și statul nostru în relațiile dintre state socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești, în întreaga viață internațională.

Vreau să aduc la cunoștința Marii Adunări Naționale că tineretul nostru, educat de partid în spiritul internaționalismului socialist, al solidarității internaționaliste, și care a urmărit cu adîncă preocupare desfășurarea evenimentelor din Cehoslovacia, a primit cu deplină satisfacție comunicatul plenarei Comitetului Central al partidului, manifestîndu-și întreaga adeziune la poziția și hotărîrile adoptate de conducerea partidului nostru. Tinerii noștri de la orașe și sate, indiferent de naționalitate, vor fi gata oricînd, la chemarea partidului, să facă dovada înaltului lor devotament față de patrie, să-și îndeplinească în mod exemplar sarcinile ce le revin în înfăptuirea programului de desăvîrșire și perfecționare a construcției socialiste, să apere chiar cu prețul jertfei supreme cuceririle revoluționare ale poporului, suveranitatea și integritatea teritorială a țării, să facă zid în jurul partidului, al Comitetului său Central în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Un ecou puternic a avut în rîndurile tineretului hotărîrea de a reînființa gărzile patriotice înarmate formate din muncitori, țărani și intelectuali. Întregul tineret al țării va fi gata să se înroleze în gărzile patriotice, să răspundă oricărei chemări a partidului și a patriei. După cum se știe, Uniunea Tineretului Comunist a primit înalta îndatorire de a se ocupa de pregătirea tineretului pentru apărarea patriei. Ea

își va face pe deplin datoria în fața partidului și poporului.

Sînt complet de acord cu textul Proiectului de Declarație a Marii Adunări Naționale, document de înaltă ținută principială, pe care îl voi vota cu convingerea fermă că prin aceasta ne îndeplinim — în acest moment de înaltă responsabilitate civică — îndatorirea supremă în fața poporului nostru, a celor ce ne-au încredințat mandatul de a le apăra interesele și aspirațiile lor vitale. Această declarație va primi, fără îndoială, sprijinul unanim al întregului popor, ca expresie a voinței și hotărîrii sale de a urma neclintit politica internă și externă a partidului și statului nostru, îndreptată spre înflorirea și prosperitatea continuă a patriei socialiste, spre întărirea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, pe baza principiilor egalității, ale stimei și încrederii reciproce, ale respectului independenței și suveranității naționale, ale neintervenției în treburile interne, al internaționalismului socialist.

Ea va fi salutată cu satisfacție — ca un act de înaltă responsabilitate socială, corespunzător intereselor națiunii noastre socialiste, prieteniei și unității tuturor țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, cauzei socialismului și păcii în lume.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI WILHELM LUTSCH

Declarația pe care o dezbatem acum expune în mod clar principiile a căror respectare este singura cale în măsură să ducă la statornicirea unor noi raporturi

între toate statele, la întărirea unității sistemului socialist mondial, țărilor socialiste și transformarea relațiilor dintre ele într-un adevărat model. Numai principiile unanim recunoscute ale respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi, avantajului reciproc pot fi baza rodnică a colaborării dintre țările socialiste, dintre toate țările lumii.

Sînt de aceea în întregime de acord cu ideile exprimate în proiectul Declarației cu privire la respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, la inadmisibilitatea oricărei intervenții în treburile interne ale unui stat socialist frățesc.

Pătrunderea trupelor unor state membre ale Tratatului de la Varșovia pe teritoriul Cehoslovaciei, țară socialistă independentă și suverană, constituie un act ce aduce grave prejudicii cauzei socialismului mondial, unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Interesele supreme ale prestigiului socialismului în lume, principiile marxist-leniniste ale raporturilor dintre statele socialiste, normele și etica internațională impun cu necesitate retragerea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Cehoslovaciei, respectarea necondiționată a dreptului poporului cehoslovac de a decide, fără amestec din afară, calea dezvoltării viitoare a socialismului în țara sa.

Oamenii muncii din Brașov și din circumscripția pe care o reprezint — români, germani, maghiari — împreună cu întregul nostru popor, au primit cu aceeași deplină satisfacție comunicatul ședinței comune de ieri a Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii noastre socialiste, cuvîntarea rostită la mitingul din Capitală

de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-au exprimat ca un singur om adeziunea fierbinte la poziția adoptată față de situația din Cehoslovacia și la măsurile consacrate apărării cuceririlor revoluționare ale poporului nostru, apărării patriei noastre socialiste.

Strîns uniți în jurul partidului și guvernului, ne vom dărui toate forțele noastre propășirii patriei socialiste, ocrotirii pămîntului țării, măreţelor realizări socialiste care sînt ale noastre, ale tuturor, cauzei înfloririi patriei, apărării independenței și suveranității ei.

Politica externă a Partidului Comunist Român și a guvernului Republicii Socialiste România oglindește în mod fidel interesele tuturor oamenilor muncii, indiferent de naționalitate și tocmai de aceea ea se bucură de aprobarea noastră deplină, de sprijinul nostru ferm.

Dînd glas acestor sentimente, îmi exprim acordul total cu declarația supusă dezbaterii Marii Adunări Naționale și voi vota pentru adoptarea ei.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI VASILE ALEXE

Permiteți-mi să exprim de la această înaltă tribună reprezentanților poporului român adeziunea totală față de Declarația Marii Adunări Naționale privind principiile de bază ale politicii externe a Republicii Socialiste România. Fiecare frază, fiecare idee a declarației oglindește gîndurile și sentimentele profunde

ale poporului român, popor liber, stăpîn pe soarta sa, care sub conducerea Partidului Comunist Român muncește cu avînt pentru înfăptuirea măreței opere de edificare a noii orînduiri, militează cu fermitate ca in relațiile internaționale să se respecte cu cea mai mare strictețe independența și suveranitatea statelor, dreptul fiecărui popor de a hotarî singur asupra destinelor sale.

În istoria relațiilor dintre țările socialiste, ocuparea Cehoslovaciei de către trupele celor cinci state participante la Tratatul de la Varșovia constituie un fapt fără precedent, deosebit de grav pentru cauza socialismului și care pune în primejdie pacea și securitatea pe continentul european.

Este un lucru bine cunoscut că Tratatul de la Varșovia a fost creat ca un obstacol în calea planurilor agresive ale N.A.T.O. Nu poate exista nici o justificare pentru folosirea forțelor armate ale tratatului ca mijloc de presiune și cu atît mai mult de intervenție împotriva unui stat socialist frățesc. Desigur, noi sîntem conștienți că atita vreme cît se menține alianța agresivă a pactului nord-atlantic este necesară și menținerea Tratatului de la Varșovia. Alături de celelalte țări socialiste, partidul și statul nostru s-au pronunțat în repetate rînduri că sînt gata pentru lichidarea concomitentă a alianței nord-atlantice și a Tratatului de la Varșovia, ca un pas important pe drumul asigurării securității în Europa și în lume.

În lumina principiilor care stau la baza relațiilor dintre țările socialiste — exprimate în proiectul de Declarație pe care-l dezbatem — partidul și statul nostru pornesc de la considerentul profund just că

răspunderea și obligația pentru dotarea, instruirea și educarea fiecărei armate naționale aparțin partidului și guvernului țării respective, care sînt învestite de popor cu prerogativele conducerii întregii opere de construire a socialismului.

Se cuvine să subliniem și cu acest prilej importanța istorică pe care o prezintă pentru țara și poporul nostru faptul că are în fruntea sa un asemenea partid încercat cum este Partidul Comunist Român, care se îngrijește neabătut de asigurarea independenței și securității statului, exprimă prin politica sa interesele vitale ale poporului român.

Ca general al forțelor armate ale Republicii Socialiste România, vreau să declar din nou că, alături de întregul popor, militarii de toate gradele aprobă în unanimitate politica internă și externă a partidului și guvernului și își exprimă profunda recunoștință pentru grija și atenția cu care partidul și guvernul nostru se ocupă de continua întărire a capacității de apărare a patriei, de înzestrarea și pregătirea militară și politică a armatei noastre naționale.

Înalta apreciere pe care secretarul general al Comitetului Central al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a dat-o în cuvîntarea rostită la festivitatea acordării gradului de ofițer absolvenților promoției 1968, nivelului de pregătire a armatei, competenței și trăsăturilor moral-politice ale cadrelor militare, a umplut inimile tuturor militarilor de o legitimă mîndrie, a întărit hotărîrea lor de a nu precupeți nici un efort pentru a îndeplini sarcinile trasate de partid și gu-

vern, pe care le considerăm ordine ale patriei, ordine ale întregului popor.

Oamenii muncii din patria noastră se pot bizui cu toată nădejdea pe armata lor socialistă, trup din trupul poporului, care, făurită și educată de partid, nu cunoaște interese mai presus de slujirea cu devotament a întregii noastre națiuni. Strîns uniți în jurul partidului, al Comitetului Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, toți militarii, de la soldat la general, sînt gata la posturile lor de luptă să apere ca lumina ochilor libertatea pămîntului strămoșesc, cuceririle revoluționare ale poporului, munca sa pașnică, independența și suveranitatea națională.

Pe drept cuvînt a arătat partidul nostru că cu cît fiecare armată națională este mai bine dotată, mai temeinic pregătită, mai devotată intereselor propriului său popor, cu atît sprijină mai hotărît politica statului socialist, cu atît este mai puternică forța întregului sistem mondial al socialismului.

Educată de partid în spiritul internaționalismului, armata Republicii Socialiste România înțelege să dezvolte și pe viitor colaborarea cu armatele țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, cu armatele tuturor țărilor socialiste.

În fața drapelelor unităților, fiecare din noi a jurat să nu precupețească nimic pentru a-și face datoria față de patrie, popor și partid. Nimeni și nimic în lume nu ne va împiedica să ne respectăm jurămîntul.

Poporul român, constructor al socialismului, făuritor al propriei sale istorii, poate fi pe deplin încredințat că fiii săi înarmați — continuatori ai unor

tradiții glorioase și ai unor virtuți eroice, îi străjuiesc dîrji și vigilenți opera măreață de făurire a socialismului și comunismului.

Voi vota din toată inima pentru adoptarea Declarației cu convingerea că ea reprezintă voința și năzuințele întregului popor.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CONSTANTIN MATEESCU

Vreau să exprim cu toată hotărîrea adeziunea mea deplină la declarația prezentată aici, în forul suprem al vieții noastre de stat. Într-o împrejurare gravă a vieții internaționale, Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre au reafirmat cu tărie și admirabilă consecvență principiile după care se călăuzește România în politica sa externă, în complexul relațiilor dintre state. Sînt cunoscute aceste principii a căror promovare a adus țării noastre o largă apreciere internațională, stima și respectul popoarelor. Întemeierea activității internaționale a României pe aceste principii nu este determinată de considerente trecătoare, conjuncturale, de interese subiective, ci de evoluția obiectivă a relațiilor internaționale, în fața cărora partidul nostru acționează întotdeauna constructiv, cu inițiative care au în vedere asigurarea păcii și colaborării între popoare.

Astăzi, cînd în lumea întreagă ideile egalității între țări, între popoare, se afirmă cu forța unui factor hotărîtor al îmbunătățirii relațiilor dintre state, cu atît mai mult se impune ca ele să fie respectate cu sfin-

tenie de țările socialiste. În opoziție cu relațiile de inegalitate între state pe care le promovează imperialismul, socialismul are menirea să transpună ideile nobile ale egalității între oameni și pe planul relațiilor internaționale, relații de tip nou, a căror respectare este de natură să asigure atît interesele proprii ale fiecărui popor, cît și interesele comunității țărilor socialiste, influența și prestigiul lor pe arena internațională. Cei care proclamă doar aceste principii și în fapt le încalcă aduc mari daune prestigiului socialismului în lume, mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Tocmai de aceea întregul nostru popor se identifică cu aprecierile conducerii de partid și de stat în legătură cu pătrunderea forțelor armate ale unor țări socialiste în Republica Socialistă Cehoslovacă. Așa cum s-a subliniat cu deplină justețe, nimic nu poate justifica ocuparea militară a Cehoslovaciei.

Nu putem să fim pasivi în fața unor evenimente care dezvăluie că egalitatea în drepturi și suveranitatea sînt considerate de unele state doar fraze frumoase, pe hîrtie. Ca popor suveran, egal în drepturi cu alte popoare, fie ele mici sau mari, singur poporul cehoslovac și conducerea sa legală au dreptul de a hotărî asupra treburilor interne din această țară.

Alături de toți cetățenii patriei noastre, de toate organizațiile obștești, lucrătorii din cooperație sprijină pe de-a-ntregul poziția partidului și guvernului, Declarația Marii Adunări Naționale, normele pe care aceasta le promovează în vederea dezvoltării unor relații principiale cu toate țările socialiste, a întăririi prieteniei și colaborării dintre ele. Ne exprimăm convingerea că singura cale pentru lichidarea consecințelor grave cauzate de intervenția armată în Cehoslovacia este retragerea imediată a trupelor celor cinci țări și asigurarea condițiilor necesare pentru ca organele legale de partid și de stat să-și poată exercita nestingherit misiunea încredințată de popor, pentru ca poporul cehoslovac, partidul său să poată hotărî liber și suveran asupra treburilor sale interne.

Ne exprimăm deplina solidaritate cu poporul cehoslovac, încrederea în capacitatea sa, a partidului său comunist, a organelor sale constituționale de a soluționa fără amestec din afară problemele mersului înainte pe calea construcției socialiste.

Poporul nostru, vrednic și iubitor de țară, strîns unit în jurul partidului și guvernului, va fi gata să apere oricînd cuceririle sale revoluționare, granițele patriei noastre dragi, Republica Socialistă România. Avem convingerea de neclintit că promovarea neabătută, și în principiu și în practică, a ideilor care călăuzesc politica țării noastre corespunde intereselor fundamentale ale poporului nostru și servește cauza păcii și socialismului, cauza securității internaționale. Pentru aceste motive voi vota din toată inima Declarația expusă în Marea Adunare Națională.

CUVÎNTUL DEPUTATEI SUZANA GADEA

În numele milioanelor de femei din patria noastră, vă rog să-mi permiteți să exprim adeziunea unanimă față de politica internă și externă a partidului și sta-

tului nostru, față de Proiectul de Declarație a Marii Adunări Naționale.

Politica externă marxist-leninistă a partidului nostru, bazată pe promovarea în relațiile interstatale a principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității depline, respectului reciproc, și-a cîștigat un binemeritat prestigiu pe arena internațională, contribuind la crearea unui climat favorabil extinderii cooperării și colaborării cu toate statele.

Femeile din România socialistă, muncitoare, țărance, intelectuale, casnice, își exprimă indignarea față de ocuparea Cehoslovaciei de forțe ale cinci state care au încălcat astfel în mod flagrant normele elementare ale relațiilor dintre țările socialiste, prevederile Tratatului de la Varșovia, dreptul internațional, amestecîndu-se în treburile interne ale poporului frate cehoslovac. Așa după cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu există nici o justificare, nu poate fi acceptat nici un motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenției militare în treburile unui stat socialist frățesc. Ne exprimăm deplina noastră solidaritate cu poporul cehoslovac, cu femeile cehoslovace și cerem cu fermitate retragerea grabnică a trupelor străine de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, asigurarea condițiilor ca poporul cehoslovac să-și rezolve singur problemele interne, fără nici un amestec din afară.

Femeile din patria noastră, împreună cu întregul popor, sînt conștiente că tot ce s-a înfăptuit pînă acum sub conducerea partidului a dus la înflorirea și întărirea patriei noastre, la făurirea României so-

cialiste. Ne sînt scumpe ca lumina ochilor toate aceste realizări istorice, pămîntul strămoșesc pe care din veacuri poporul nostru l-a apărat cu vitejie împotriva oricăror asupritori. De aceea, împreună cu soții, fiii și frații noștri, sîntem ferm hotărîte și vom ști să apărăm, cu orice preț, ființa noastră națională și nu vom permite nimănui să încalce cuceririle noastre revoluționare, să se amestece în destinul pe care numai poporul nostru, sub conducerea partidului, are dreptul să și-l făurească.

Sîntem convinse că milioanele de femei din țara noastră, românce, maghiare, germane și de alte naționalități, vor primi cu nețărmurită încredere și vor aproba întrutotul declarația care va fi adoptată de Marea Adunare Națională, expresie a înaltei responsabilități față de patrie, față de destinele socialismului și ale păcii în lume, dovadă a consecvenței principiilor marxist-leniniste pe care se clădește întreaga politică externă a partidului și statului nostru.

Asigurăm conducerea partidului, Marea Adunare Națională, personal pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că femeile din România, împreună cu întregul popor, nu-și vor precupeți eforturile pentru înfăptuirea neabătută a politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Sînt mari recunoștința și mulțumirea pe care milioanele de femei de la orașe și sate le nutresc față de conducerea partidului, pentru înalta sa răspundere față de soarta poporului nostru, față de cauza socialismului și păcii.

Votez cu toată încrederea acest important document, o nouă dovadă a consecvenței cu care partidul

și statul nostru promovează principiile marxist-leniniste ale relațiilor între state, document care se integrează organic în politica statului nostru.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI IUSTIN MOISESCU

În vremea noastră, cînd întreaga lume iubitoare de progres și pace privește cu încredere înfăptuirea treptată a marilor idealuri ale omenirii de libertate, bunăstare și înfrățire a oamenilor în aria statelor socialiste, vestea pătrunderii unor unități militare din alte cinci state vecine și prietene în Cehoslovacia, fără îngăduința guvernului ei legal, a căzut ca un trăsnet în plină zi.

Toate statele cu orînduire socialistă au simțit din plin amărăciunea ocupației străine ; nici unul n-a fost scutit de împilări, silnicii și umilințe de tot felul în trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat.

Este oare cu putință ca frăția pecetluită cu sînge pe cîmpul de luptă împotriva unei îndelungate cotropiri străine să se fi destrămat într-o singură clipă de rătăcire, să fi dispărut oare din memoria unor state socialiste victoriile obținute împreună în lupta pentru apărarea păcii ? Să fi fost oare date uitării strădaniile comune de aproape un sfert de veac pentru zidirea unei vieți mai bune și mai frumoase ca înainte, în fiecare din cele șase țări socialiste spre care sînt îndreptate acum cu îngrijorare privirile întregii lumi ? Este greu de crezut, dar este adevărat.

Între Cehoslovacia și cele cinci state socialiste un zid al despărțirii s-a ridicat. Spre Cehoslovacia și cele cinci state socialiste poporul nostru privește desigur cu simțăminte de prietenie, căutînd colaborare multilaterală pentru desăvîrșirea construirii socialismului și apărarea păcii în întreaga lume.

Dacă astăzi, cînd ne manifestăm solidaritatea noastră deplină cu poporul cehoslovac și îngrijorarea față de pacea lumii, ne exprimăm și durerea față de încălcarea independenței sale de alte state socialiste, o facem tocmai din aceste simțăminte de prietenie față de ele. Dorința noastră este ca toate statele socialiste, care au cîștigat binemeritată prețuire pe plan mondial ca slujitoare ale progresului, omeniei și păcii, să nu fie știrbite în prestigiul lor din pricina unor acțiuni pripite și cu totul neîndreptățite. Dorința noastră este ca nimeni să nu sufere vreo nedreptate din partea vreunui stat socialist. Dorința noastră este ca statele socialiste să fie pilde vii în viața internațională, respectîndu-și în întregime principiile înalte pe care este întemeiată așezarea lor socială.

Onorată Mare Adunare Națională,

În aceste momente grele, cînd întreaga omenire se arată preocupată de evenimentele din Cehoslovacia, biserica nu poate rămîne indiferentă.

Desigur, suprimarea independenței naționale a unui stat de către alte state constituie un act de abatere de la etica internațională, înfățișîndu-se pe de o parte ca abolire a principiului de egalitate între popoare, iar pe de altă parte ca amestec în treburile interne ale altui stat.

Sub aspect moral, încălcarea independenței naționale constituie, în fond, îngrădirea sau anularea liber-

tății unui popor, care fie că este împiedicat să-și manifeste voința ca stat suveran, fie că organismele sale sînt împiedicate de a funcționa potrivit intereselor obștești, fie că individul este împiedicat de a trăi potrivit voinței sale.

Prin suprimarea libertății etica umană este violată în însăși esența ei. Lipsit de libertate, omul încetează să mai fie om. Or, în concepția noastră creștină, ca slujitori ai lui Dumnezeu, noi sîntem slujitori ai omului. De aceea sîntem încadrați cu toții în marele front al păcii. În acțiunile pentru abolirea tuturor discriminărilor, în opera de apărare a libertății oamenilor și popoarelor, în această lucrare, noi ne simțim angajați cu întreaga noastră ființă.

Prin glasul președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a vorbit întregul nostru popor. În cuvintele sale s-au oglindit limpede simțul înalt de răspundere pe plan internațional, îmbrățișarea năzuințelor tuturor popoarelor pentru o viață din zi în zi tot mai prosperă și mai frumoasă, dragostea de țară și hotărîrea fermă de apărare a păcii, de care sînt însuflețiți toți fiii patriei noastre scumpe ; iar în Declarația de politică externă, care este supusă acum dezbaterii Marii Adunări Naționale, sînt cristalizate principiile fundamentale pe care poporul nostru este hotărît să le păstreze la temelia relațiilor sale cu toate țările lumii.

Votînd această declarație, se cade să ne întețim eforturile pentru ca din zi în zi tot mai mult să contribuim la înflorirea patriei, la apărarea păcii între popoare, la pregătirea unui viitor luminos al întregii lumi.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ZAHARIA STANCU

Trebuie de la început să vă mărturisesc că pentru întîia oară, de cînd sînt deputat și de cînd mă prezint în fața dv., sînt foarte tulburat și foarte emoționat. Tulburat pentru că de două zile, din oră în oră, acum aflu și eu ca și dumneavoastră de ceea ce s-a întîmplat și de ceea ce se întîmplă în țara apropiată nouă, Republica Socialistă Cehoslovacă. Tulburat pentru că, spre buzele mele, din inima și din capul meu vin deodată mii și mii de cuvinte. Cuvintele care îmi vin cel mai puternic sînt cuvinte dure, cuvinte aspre, cuvintele pe care în îndelungata mea profesiune de ziarist și de pamfletar le-am folosit nu o dată la îndemnul partidului și de multe ori la îndemnul propriei mele inimi împotriva pericolului pe care l-au prezentat întotdeauna și îl prezintă încă forțele imperialiste. Și aceste cuvinte aspre de pamfletar îmi cer să le folosesc de două zile, adică din zorii zilei de ieri, de cînd am aflat ce s-a întîmplat în Cehoslovacia pînă în momentul cînd, împiedicindu-mă pe la jumătatea drumului, am venit aici. Nu am folosit în ceea ce am scris de ieri și pînă astăzi nici un cuvînt aspru, nici unul din acele cuvinte bolovănoase pentru că rațiunea mi-a șoptit undeva la o ureche, care nu se vede și care este ascunsă, undeva în creierul meu : „Tovarășe Stancu, acuma nu este nevoie să fii din nou pamfletar, nu este nevoie să folosești cuvintele care îți vin pe buze". Momentul acesta este un moment grav, care cere chibzuială, care cere cuvinte înțelepte și care trebuie să dea deoparte tot ceea ce ar putea să nu folosească cauzei

noastre, tot ceea ce ar putea să nu folosească cauzei socialismului și comunismului.

Vestea cu privire la ceea ce s-a întîmplat în Cehoslovacia am aflat-o aproape în zorii zilei de ieri, cînd un prieten mi-a telefonat. În primele clipe am socotit că la celălalt capăt al firului se află cineva care pur și simplu vrea să facă cu mine o glumă proastă, una din acele glume absurde, poate că vroia să-mi facă mie cea mai absurdă dintre glumele absurde pe care unii oameni le fac. Dar după ce am închis telefonul am deschis aparatul de radio și ceea ce mi s-a părut la început cea mai absurdă dintre glumele absurde posibile era un mare adevăr. Vă mărturisesc că în primele clipe mi-a înghețat capul. Nu am putut să cred nici ceea ce-mi spuse telefonul și nici ceea ce îmi spunea aparatul de radio prin gura unor crainici a căror voce o recunoșteam. Pentru că ceea ce s-a întîmplat acolo era într-adevăr un lucru îngrozitor, mai mult decît îngrozitor. Pe noi ne-a învățat partidul, pe noi scriitorii și jurnaliștii, să nu folosim niciodată ascuțișul condeielor, sub nici o formă și nicăieri, împotriva oamenilor care construiesc socialismul, chiar dacă sînt între noi și ei păreri diametral opuse cu privire la construcția socialismului. Am folosit mereu și mereu condeiele noastre pentru a sluji construcția socialismului. Am folosit mereu și mereu condeiele noastre pentru a sublinia eforturile pe care unii dintre vecinii noștri sau alții dintre vecinii noștri le făceau în construcția socialismului.

S-a constituit Tratatul de la Varșovia și noi am fost de acord cu acest Tratat de la Varșovia, care era făcut pentru a întări lagărul socialismului, pentru a-l apăra de pericolul pe care il prezenta și il prezintă încă imperialismul. Niciodată, dar absolut niciodată n-a putut vreunuia dintre noi să-i treacă prin minte că Tratatul de la Varșovia va fi folosit împotriva unui stat socialist. Nu ne-am gîndit la acest lucru pentru că ni se părea a fi, ca și gluma despre care vorbeam, care nu era glumă, cea mai absurdă dintre acțiunile absurde.

Tovarăși,

Mai tîrziu, în cursul dimineții de ieri, am fost poftit să particip la plenara Comitetului Central al partidului nostru. Înainte de a se deschide plenara am văzut de la ferestrele dinspre Calea Victoriei ale Comitetului Central cum, pe ploaia care își desfășura bătaia ei asupra orașului, veneau mii și mii de oameni nechemați de nimeni, pentru ca, sub această curgere nesfîrșită a unei ploi venite asupra orașului nostru și asupra cîmpurilor noastre din nefericire prea tîrziu, pentru a-și arăta devotamentul lor față de partidul nostru, devotamentul lor față de cauza socialismului și a comunismului, adeziunea lor totală față de politica externă pe care de ani de zile o duce conducerea noastră superioară de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. L-am auzit pe tovarășul Ceaușescu, și-l rog să-mi îngăduie să spun acest lucru, vorbind ieri în plenară. Pentru a doua oară l-am auzit vorbind de la balconul clădirii Comitetului Central zecilor de mii de oameni adunați să-l vadă și să-l asculte. L-am ascultat din nou astăzi, aici, prezentînd declarația pe care noi trebuie să o votăm și o vom vota cu toată inima și am avut și ieri dimineața și astăzi impresia foarte puternică că prin glasul secretarului general al partidului nostru a vorbit și ieri și astăzi și va vorbi și mîine și ori de cîte ori va mai fi nevoie, prin glasul

tovarăşului Nicolae Ceauşescu a vorbit şi va vorbi întregul popor român. Şi ieri, şi astăzi am avut impresia puternică că în pieptul tovarăşului Ceauşescu bate marea, puternica şi nemuritoarea inimă a puternicului şi nemuritorului nostru popor român.

Tovarăşi,

Vreau să adaug că de ieri dimineaţă pînă la această oră se desfăşoară în ţara prietenă nouă, Cehoslovacia, evenimente din ce în ce mai grave. După unele informaţii recente, începînd de ieri, în cursul nopţii şi în cursul dimineţii, nenumăraţi sînt confraţii noştri scriitorii şi jurnaliştii cehi şi slovaci, printre care cîţiva cu care am vorbit acum trei zile, care sînt arestaţi, lipsiţi de libertate, trimişi spre destinaţii necunoscute pentru vina — nu ştiu de ce vină — că au iubit patria lor, au vrut să facă din Cehoslovacia o ţară liberă, o ţară socialistă, o ţară în care oamenii să poată scrie la ziare şi în cărţile lor despre poporul cehoslovac, despre suferinţele acestui popor, despre prezentul şi viitorul său. Dintre popoarele Europei poporul cehoslovac este cel mai apropiat de inima mea cel puţin, dar cred şi sînt sigur de inimile foarte multor români.

Noi iubim ca şi alte popoare libertatea şi trebuie să ne gîndim din cînd în cînd şi la motivele care ne fac s-o iubim foarte mult. Aproape jumătate de mileniu poporul din care noi facem parte a vieţuit sub neagra şi greaua stăpînire otomană. Dar cînd noi trăim, şi poporul nostru era împiedicat să se dezvolte de negura, de întunericul pe care le adusese pe aceste meleaguri puterea otomană, cehii şi slovacii trăiau sub pumnul de fier al împăraţilor austrieci de la Viena. Acest lucru scriitorii cehoslovaci vroiau să-l

sublinieze în scrierile lor ; acest lucru îl subliniau şi nu cereau pentru Cehoslovacia altceva decît libertatea de a construi socialismul, iar pentru ei libertatea de a sluji poporul cehoslovac, libertatea de a sluji cele mai nobile idei ale socialismului, ale comunismului. Sînt foarte îngrijorat de ceea ce se întîmplă în Cehoslovacia, dar sînt foarte îngrijorat ca scriitor şi de tot ceea ce se întîmplă confraţilor noştri din această ţară. Nu vreau, am spus la început, să folosesc în luarea mea de cuvînt de astăzi, nici un cuvînt tare. Totuşi cer, ca scriitor român, ca preşedinte al Uniunii Scriitorilor din Republica noastră Socialistă, libertate pentru conducătorii popoarelor ceh şi slovac, libertate pentru conducătorii partidului, libertate pentru confraţii mei de limbă cehă sau de limbă slovacă.

Vorbeam la început de unele lucruri, de foarte multele lucruri pe care noi scriitorii le-am învăţat de la partid. De ieri dimineaţă şi pînă acum, cred, şi parcă totuşi nu-mi vine să cred că a fost posibil ca cinci state socialiste să invadeze şi să ocupe cu armatele lor al şaselea stat socialist. După părerea noastră, a scriitorilor, acest fapt profund regretabil care s-a petrecut va avea consecinţe incalculabile pe plan european şi poate şi pe plan mondial în defavoarea mişcării comuniste din întreaga lume. Acest lucru se va dovedi, cred, foarte curînd. Cei care au hotărît invadarea şi ocuparea cu trupele a Cehoslovaciei — să-mi fie iertat că o spun — au uitat nişte lucruri foarte elementare.

Cehii luptau pentru transpunerea în viaţă a unei idei. Scriitorii cehoslovaci pot fi împuşcaţi, pot fi deportaţi, pot fi spînzuraţi, conducătorii statului cehoslovac pot fi trimişi să aibă aceeaşi soartă.

Aceeași soartă s-ar putea să-i aștepte pe unii dintre conducătorii partidului comunist cehoslovac. Dar, tovarăși, declar aici că acest lucru va fi cu totul și cu totul zadarnic. Ideile nu pot să fie nici deportate, nici întemnițate, nici împușcate, nici spînzurate, și de cîte ori a fost, de-a lungul istoriei, vreo bătălie între idei și arme totdeauna au sfîrșit prin a birui ideile. Acum se încearcă strivirea partidului comunist, strivirea guvernului legal, strivirea cadrelor de partid în Cehoslovacia. Pe străzile orașului Praga și pe străzile altor orașe din Cehoslovacia alunecă tancuri. În unele părți ale unor orașe din Cehoslovacia răsună împușcături. Totul, dar absolut totul va fi în zadar. Ideile nu pot fi strivite sub șenilele tancurilor și nici împușcate, ci ideile vor trebui să biruiască, și vor birui, spre gloria poporului cehoslovac, spre gloria Partidului Comunist din Cehoslovacia, spre gloria comunismului din toată lumea.

Nu vreau să spun mai mult acum dar, tovarăși, vorbesc aici ca reprezentant al circumscripției în care am fost ales deputat — în numele meu și al alegătorilor mei — dar vă rog să-mi îngăduiți să adaug și cîteva cuvinte numai ca scriitor.

Tovarăși, s-a vorbit în plenara de ieri și s-a vorbit și aici, în ședința Marii Adunări Naționale, de acordare de arme și intelectualilor. Armele cu care ne batem de obicei, săbiile noastre sînt cuvintele pe care noi le folosim. Dar aș dori ca conducerea noastră de partid și de stat să afle că mulți dintre noi sîntem capabili și, dacă va fi nevoie, să folosim și alte arme, nu numai armele noastre scriitoricești. Pînă la acest moment, pe care nici unul dintre noi nu-l dorește, vreau să asigur conducerea noastră de

stat și de partid că scriitorii din patria noastră — români, maghiari, germani — se consideră, în totalitatea lor, soldați ai patriei, soldați ai partidului, soldați care sînt mobilizați. Deocamdată vom lupta cu armele specifice nouă, și cu aceste nobile arme vom apăra ideile noastre, vom apăra partidul nostru, vom apăra tot ceea ce poate să întărească mișcarea comunistă internațională.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CONSTANTIN DAICOVICIU

Încordata atenție cu care am ascultat și urmărit expunerea limpede a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român și președinte al Consiliului de Stat, aplauzele îndelungate entuziaste și apăsate cu care am însoțit cu toții Proiectul solemnei Declarații pe care a prezentat-o spre aprobare Marii Adunări Naționale, în numele conducerii de partid și de stat, m-ar dispensa și pe mine, ca și pe ceilalți, de a mai lua cuvîntul.

Dacă, totuși, țin de cuviință și consider necesar de a mă urca la această tribună a țării întregi, o fac îndemnat de un imbold lăuntric de a sublinia cu toată tăria, de a exprima cu întreaga convingere însușirea pe deplin a temeiurilor pe care se bazează cele propuse de tovarășul secretar general al partidului nostru, ca și adeziunea, cinstită, fără rezervă și integrală la politica externă și internă a partidului și guvernului, la cele ce s-au hotărît de organele de conducere competente legale și constituționale ale Republicii Socialiste România. Fac aceasta, tovarăși, și

ca o datorie de a-mi împlini mandatul miilor și miilor de cetățeni români, maghiari, germani, care m-au trimis în această reprezentanță a țării ca delegat al gîndurilor și voinței lor nestrămutate. Fie-mi permis să mai adaug la mandatul meu de deputat și dreptul de a vorbi în numele miilor de studenți și absolvenți ai centrului universitar din cetatea Clujului și în numele sutelor de intelectuali, oameni de știință din acel oraș și județ al Ardealului, ale căror concepții și convingeri le cunosc, le simt că bat în unison cu toată suflarea românească din cele patru colțuri ale patriei române.

Evenimentele petrecute în Republica Socialistă Cehoslovacă pînă în momentul de față le cunoaștem, ele ne amărăsc, ne dor și ne indignează. Situația care s-a creat în țara prietenă și frățească Cehoslovacia, împotriva tuturor legilor și normelor de conviețuire socială și internațională o condamnăm cu ultima energie.

Dar ne întrebăm : ne ridicăm în apărarea imprescriptibilelor drepturi la independență a Cehoslovaciei și a poporului cehoslovac numai dintr-un sentiment — respectabil fără îndoială și justificat pe deplin în sine — al amiciției, al simpatiei, numai fiindcă ne leagă de această națiune socialistă un lung trecut de luptă și de muncă comună și tovărășească pentru libertate și un trai mai bun ? Numai pentru aceasta ?

Nu ! O știți cu toții că nu numai din aceste motive stăm și ne postăm alături de poporul cehoslovac, în sprijinul lui. La temelia acestei hotărîri a noastre stă neclintit, ca o piatră unghiulară a politicii partidului și guvernului nostru, principiul măreț, principiul sfînt pe care dintr-o îndelungată și adînc verificată experiență istorică poporul nostru întreg și l-a însușit

ca o linie călăuzitoare, neabătută și intangibilă, de a respecta drepturile inalienabile ale unui popor de a-și croi singur soarta, alegîndu-și singur, fără nici o presiune din altă parte, căile cele mai potrivite cu interesele și specificul ființei lui, pentru realizarea în cele mai bune condițiuni a socialismului și comunismului la el acasă. Aceasta este condiția cardinală pentru a menține intactă unitatea și coeziunea dintre partidele comuniste și statele socialiste. Dăm și respectăm acest drept altuia și altora și îl cerem în același timp, imperios și categoric, și pentru noi înșine.

Procedînd astfel, aplicăm principiul de bază al socialismului creator, luminat și nealterat.

Gîndind și acționînd în felul acesta, noi apărăm ideea nobilă, mare, salvatoare a socialismului în lumea întreagă, îi înălțăm prestigiul așa cum i se cuvine, îi asigurăm biruința și umplem de nădejde clasa muncitoare de pe tot globul, care ne privește cu îngrijorare și așteaptă de la noi sprijin și cugetul și braț frățesc.

Nimic nu ne poate opri, nimic nu ne poate speria de a cugeta și de a făptui astfel. Și nu ne îndoim nici o clipă că dăm o luptă dreaptă pentru întreaga lume muncitoare de azi și de mîine. Această conștiință, dragi tovarăși, ne insuflă ferma credință că ideile, prevederile și măsurile preconizate în proiectul de declarație vor birui. O lume întreagă socialistă muncitorească e cu noi, își are ațintite privirile spre țara noastră, spre poporul românesc, spre marele și vrednicul Partid Comunist Român.

Un singur cuvînt aș mai avea, tovarăși, de spus și trebuie să vi-l spun.

Dacă conștiința curată ne inspiră și garantează reușita, mijlocul și arma cea mai eficientă, nedesmințit de puternică de a obține această victorie este: Unirea, unirea, în jurul partidului și guvernului, unire în jurul Comitetului Central, unire în jurul conducerii statului și națiunii socialiste române, în jurul tovarășului Nicolae Ceaușescu.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI VIRGIL CAZACU

Dezbatem astăzi în Marea Adunare Națională — forul suprem al țării — Declarația cu privire la principiile ce stau la baza relațiilor țării noastre cu țările socialiste, cu toate țările lumii.

Document de excepțională însemnătate teoretică și practică, pătruns de înaltă principialitate comunistă, întemeiat pe realitățile epocii contemporane, pe experiența partidului și statului nostru, Declarația vine să consfințească prin glasul și votul reprezentanților întregii națiuni, norme și principii fundamentale privind relațiile între state egale în drepturi, libere și suverane.

În întreaga sa politică Partidul Comunist Român, Comitetul său Central pornesc de la interesele naționale fundamentale ale poporului, de la hotărîrea de a face totul pentru triumful orînduirii socialiste pe pămîntul României, convinse că în acest fel poporul român își aduce contribuția sa efectivă la cauza generală a socialismului. Numai partidul comunist din fiecare țară are dreptul și capacitatea să rezolve problemele ce stau în fața poporului respectiv, el, și nimeni altcineva, este îndreptățit, în virtutea mandatului încredințat de popor, să organizeze și să conducă dezvoltarea politică și socială, să hotărască independent căile de progres, pornind de la cunoașterea realităților concrete, de la necesitățile stringente ale vieții.

Iată de ce partidul nostru și poporul român și-au exprimat deplina solidaritate cu popoarele Cehoslovaciei socialiste, cu Partidul Comunist din Cehoslovacia, avînd convingerea că, sub conducerea comuniștilor, a guvernului legal, sînt în măsură să respingă orice încercare de a lovi în interesele socialismului, orice atentat la cuceririle sale revoluționare, asigurînd mersul hotărît înainte spre victoria deplină a socialismului.

Nouă, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii din București ne sînt cunoscute progresele obținute de popoarele Cehoslovaciei frățești în construcția socialistă, în făurirea vieții noi. Opinia publică din Capitală, ca și din întreaga țară, a dat o deosebită apreciere eforturilor depuse de popoarele Cehoslovaciei socialiste din inițiativa partidului lor comunist, pentru perfecționarea vieții sociale, pentru cursul înnoitor care s-a conturat după plenara din ianuarie a.c., pentru lichidarea unor lipsuri și deformări din trecut, pentru dezvoltarea democrației socialiste.

Nu de mult, o delegație a Comitetului municipal de partid București din care am făcut parte a vizitat Cehoslovacia. Luînd contact nemijlocit cu realitățile din această țară, ne-am convins că nu a existat nici o situație dramatică care să justifice o intervenție militară din afară. Cu atît mai mult este de neînțeles pătrunderea armatelor celor cinci țări pe pămîntul Cehoslovaciei. Este vorba aici de o încălcare fla-

grantă a suveranităţii naţionale a unui stat socialist frăţesc, liber şi independent, de sfidarea principiilor care stau la baza relaţiilor între ţările socialiste, a normelor fundamentale ale dreptului internaţional.

Ieri în cursul desfăşurării lucrărilor plenarei Comitetului nostru Central am trăit cu toţii momente înălţătoare, de puternică afirmare a unităţii întregului popor în jurul partidului comunist, a Comitetului nostru Central în frunte cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de adeziune deplină a oamenilor muncii din Bucureşti faţă de politica marxist-leninistă a partidului şi statului nostru.

Punînd în centrul politicii sale externe prietenia şi colaborarea frăţească cu toate ţările socialiste, Republica Socialistă România, pornind de la interesele vitale ale naţiunii, ale cauzei socialismului în lume, acţionează consecvent pentru restabilirea încrederii şi respectului reciproc între statele socialiste şi între partidele comuniste, sprijină activ orice acţiune internaţională care contribuie la întărirea unităţii şi coeziunii ţărilor socialiste, a mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale.

Personal aprob din toată inima Declaraţia supusă dezbaterii Marii Adunări Naţionale care precizează cu maximă claritate modul cum înţelege partidul nostru, întregul popor român să clădească relaţiile sale cu ţările socialiste, cu toate ţările lumii. Sînt convins că numai prin stricta respectare a principiilor fundamentale care stau la baza acestor relaţii se va putea însănătoşi viaţa internaţională, se vor crea condiţii prielnice dezvoltării colaborării multilaterale dintre state.

Exprimînd gîndurile şi aspiraţiile comuniştilor, ale muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor, oamenilor de ştiinţă şi cultură din Capitala patriei noastre, asigurăm conducerea de partid şi de stat, pe dv. personal, tovarăşe Nicolae Ceauşescu, pe toţi deputaţii că ne vom inzeci eforturile pentru a ne aduce contribuţia la înfăptuirea cu succes a programului de dezvoltare a societăţii noastre socialiste, program elaborat de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

CUVÎNTAREA DE ÎNCHIDERE A PREŞEDINTELUI MARII ADUNĂRI NAŢIONALE, ŞTEFAN VOITEC

Stimate tovarăşe şi stimaţi tovarăşi deputaţi,

Într-o însufleţită unanimitate, Marea Adunare Naţională şi-a manifestat deplinul acord cu luminoasa expunere a tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi a adoptat, în spiritul unei înalte responsabilităţi, Declaraţia cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României.

Călăuziţi de nobilele idealuri ale internaţionalismului socialist, reprezentanţii direcţi ai întregului popor român şi-au exprimat desăvîrşita solidaritate şi prietenia frăţească cu poporul cehoslovac, reprobînd încălcarea suveranităţii sale naţionale.

Declaraţia adoptată şi cuvîntările rostite de la tribuna forului suprem al ţării constituie expresia vie a adeziunii întregului nostru popor la politica consecventă marxist-leninistă a partidului şi statului nostru, a hotărîrii sale de a o traduce în viaţă, fără şovăire, în interesul vital al patriei noastre socialiste, al unităţii ţărilor socialiste, pentru asigurarea climatului de normală convieţuire şi colaborare dintre toate

popoarele și statele pe baza principiilor imuabile ale suveranității și independenței naționale, ale neamestecului în treburile interne, pentru consolidarea păcii și securității în întreaga lume.

Tovarășe și tovarăși,

Ne revine datoria de a înfățișa maselor de alegători, care ne-au cinstit cu încrederea lor, declarația adoptată, de a lupta pentru transpunerea ei în viață, de a le prezenta lucrările sesiunii de astăzi, care a constituit încă o puternică și vibrantă manifestare a unității de neclintit dintre partid, guvern și popor.

Permiteți-mi, stimate tovarășe și stimați tovarăși, ca, în numele biroului Marii Adunări Naționale, să vă adresez călduroase felicitări cu prilejul celei de-a 24-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist și să vă urez noi succese în activitatea dv. închinată propășirii României socialiste.

Declar închise lucrările sesiunii.

HOTĂRÎRE PENTRU ADOPTAREA DECLARAȚIEI MARII ADUNĂRI NAȚIONALE CU PRIVIRE LA PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE POLITICII EXTERNE A ROMÂNIEI

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adoptă Declarația cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României.

Marea Adunare Națională împuternicește biroul său și guvernul țării noastre să transmită această declarație ca document oficial parlamentelor și guvernelor din toate țările lumii, precum și Organizației Națiunilor Unite.

CUPRINS

Apărut — august 1968. C.Z. pentru biblioteci 3CP(R)—2 : 32 (D) = 59.

Tiparul executat sub comanda nr. 6 924 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România